

שיטור והתנגשות הגבריות

מאת
אן ס' מקגילני*

תקציר

בשנים 2014 ו-2015 הציפו אמצעי התקשורת את החברה האמריקנית בדיווחים על-אודות הריגה ברוטלית של גברים שחורים על-ידי שוטרים בכמה ערים אמריקניות מרכזיות. למרבה הצער, יחידות המשטרה נוטות לא לאסוף נתונים על הריגה של אזרחים על-ידי שוטרים. עם זאת, הנתונים הקיימים מראים בכל-זאת כי לכל-הפחות במהלך תקופה של חמישה חודשים בשנת 2015 נהרגו גברים שחורים בלתי-חמושים מירי משטרתי בשיעור לא-פרופורציונלי. אין ספק שגזע ומעמד ממלאים תפקיד-מפתח באופי הפעילות המשטרתית שמתבצעת בשכונות עוני עירוניות שיש בהן רוב של תושבים שחורים, אולם הקשר שבין השוטרים לבין קורבנותיהם אינו מתמצה בגזע ובמעמד. הוא נוגע גם במגדר. גברים שחורים, במיוחד אלה המתגוררים בשכונות עוני, הם קורבנות שכיחים של בדיקות משטרתיות, עיכובים וחיפושים, מעצרים, מאסרים והרג. לעומת זאת, השוטרים שהורגים גברים שחורים בלתי-חמושים ברחובות הם כמעט תמיד גברים לבנים. הפגנת התנהגויות גבריות מצד השוטרים ומצד קורבנותיהם מחריפה את הבעיה.

מאמר זה עושה שימוש בתיאוריה הרב-מדית של גברויות על-מנת לנתח את הצומת שבו מצטלבים גזע, מגדר ומעמד, ואשר בו ממוקמת הבעיה. המאמר עומד על התפקיד המשמעותי שמגדר ממלא בעיצובם, בחינוכם, בהכשרתם ובהתנהגותם של שוטרים בעבודתם. עוד נדון במאמר האופן שבו הפגנת הגבריות של גברים אזרחים שחורים עשויה להשפיע על יחסם של השוטרים אליהם, וכיצד המפגש בין הפגנת הגבריות של הגברים השחורים לבין הפגנת הגבריות של השוטרים עלול ליהפך לקטלני. המאמר מסכם בכך שתובנות מלימודי הגברויות צריכות להוביל לשינויי מדיניות משמעותיים בהקשר של איסוף ראיות, מחקר, חינוך והכשרת שוטרים, וכן להערכה מחדש על-ידי כל הקהילות בארצות-הברית

* פרופסור למשפטים, אוניברסיטת נבדה, לאס-זוגאס, מופקדת הקתדרה על-שם ויליאם ס' בויד (Boyd) בבית-הספר למשפטים על-שם בויד. רוב תודות לדפנה הקר, שהזמינה אותי להשתתף בגיליון על גברויות, ולסטודנטים בכתב-העת עיוני משפט של אוניברסיטת תל-אביב, ובמיוחד לחגי פורת, על עבודתם על מאמר זה. אני אסירת-תודה גם לדיוויד מקלור (David McClure), פרופסור-חבר וראש שירותי המחקר ותוכניות הלימודים בספרייה למשפטים ע"ש וינר-רוג'רס (Wiener-Rogers) באוניברסיטת נבדה, ולסטודנטים למשפטים שעבדו איתו על חומרי המחקר למאמר זה; לֶקֶן דן המילטון (Dan Hamilton), שתמך במחקרי; וכן לעמיתי, ובמיוחד לג'ף סטמפל (Jeff Stempel) על דיונים בנושא גבריות ושיטור, ולנטי מאן (Nettie Mann) על עזרתה בהשלמת כתב-היד. לבסוף, תודה לפרנק רודי קופר (Frank Rudy Cooper), שקרא גרסה מוקדמת ונתן לי משוב יקר-ערך על רעיונותיי בדבר גבריות, גזע ושיטור.

של השאלה מה הופך גברים לגבריים. תוכנות אלה, בשילוב עם תמורות במדיניות, עשויות לסייע במניעת החרפתה של האלימות המשטרית המופעלת נגד קורבנות תמימים.

הקדמה: סיפורי שיטור

א. תוכנות אמפיריות על התנהגות של שוטרים

1. מחקרים על שימוש בכוח

2. חקירות של מחלקות משטרה אמיתיות

(א) משטרת קליבלנד, אוהיו

(ב) משטרת פרגוסון, מיזורי

ב. לימודי הגבריות ותיאוריית הגזע הביקורתית: הגמוניה, זכויות יתר והכנעה

1. הקדמה לתיאוריית הגבריות

2. מושגייסוד בתיאוריית הגזע הביקורתית

(א) מובנה חברתית אבל רלוונטי מבחינה מהותית

(ב) הטיה מבנית שמבוטאת באופן סמוי

(ג) תיאוריית הגזע הביקורתית ותיאוריית הגבריות הרב-ממדיות

ג. הסברת הקונפליקט בין שוטרים לבין גברים שחורים

1. הפגנת גבריות באמצעות עבודה ופשע: חשיבותו של המעמד

(א) נערים לבנים בני המעמד הבינוני-הגבוה

(ב) נערים לבנים ממעמד הפועלים

(ג) נערים ממעמד הפועלים הנמוך יותר, בני מיעוטים

2. מגדר, גזע, מעמד, שוטרים וחסודים שחורים

(א) שיטור ממוגדר

(ב) שכונות עוני שחורות, מעצרים בגין סמים והרשעות

(ג) סטריאוטיפים: הגבר השחור הרע לעומת הגבר השחור הטוב

(ד) הפגנת גבריות על-ידי גברים שחורים

(ה) "גיבורים" לעומת "בריונים"

ד. גבריות וירי של שוטרים

סיכום: לצמצם גבריות – לצמצם הריגות

הקדמה: סיפורי שיטור

בשנים 2014 ו-2015 הוצפו אמצעי התקשורת בדיווחים על מקרי הרג אלימים של גברים שחורים על-ידי שוטרים בערים גדולות בארצות-הברית.¹ הסיפורים הכו בתדהמה את האמריקנים (הלבנים) הממוצעים. עד לא מזמן סיקרה התקשורת רק מקרים ספורים של

1 ראו להלן ה"ש 33-35, 51-60, 237-242, 244-245 ו-252 והטקסט שליידן. מאז כתבתי את המאמר, בקיץ 2015, אירעו עוד מקרי הרג רבים של גברים שחורים על-ידי שוטרים בערי ארצות-הברית. ראו: Julia Craven, *Here's How Many Black People Have Been Killed by Police This Year [Updated]: Too Many*, THE HUFFINGTON POST (Jul. 7, 2016), http://www.huffingtonpost.com/entry/black-people-killed-by-police-america_us_577da633e4b0c590f7e7fb17. ממחקר חדש שערך הושינגטון פוסט עולה כי בשנת 2015 נורו למוות בארצות-הברית 990 איש על-ידי שוטרים, וכי בינתיים, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016, כבר נורו למוות 708. ראו <https://www.washingtonpost.com/graphics/national/police-shootings-2016/>. מבין אלה שנורו למוות בשנת 2015, 948 היו גברים ו-42 נשים. כמו-כן, 494 מהם היו לבנים, 258 היו שחורים ו-172 היו היספנים. בהינתן ששחורים והיספנים מהווים יחדיו רק כ-25% מהאוכלוסייה בארצות-הברית (ראו <http://www.infoplease.com/ipa/A0762156.html>), העובדה שכמעט מחצית מהקורבנות הם שחורים או היספנים היא משמעותית. נתון משמעותי נוסף לגבי קורבנות הירי המשטרתי בשנת 2015 הוא ש-37% מבין אותם קורבנות שלא היו חמושים היו שחורים, אף ששחורים מהווים רק 13% מהאוכלוסייה הכוללת. ראו <http://mappingpoliceviolence.org/unarmed/>. בעקבות האירועים נוסדה קבוצת מחאה ששמה #BlackLivesMatter. כמו-כן, שוטרים בכמה ערים נורו למוות. לאחרונה, בדאלאס, נורו חמישה שוטרים למוות מירי של צלף במהלך הפגנה נגד אלימות משטרתית. ראו <http://www.cnn.com/2016/07/08/us/philando-castile-alton-sterling-protests/>. אולם #BlackLivesMatter הוא ככלל ארגון מחאה לא-אלימים שאינו תומך בהרג שוטרים. הרוצח שהרג את חמשת השוטרים בדאלאס פעל באופן עצמאי, ולא השתייך לקבוצה. ראו: *Black Lives Matter Condemns Dallas, Pushes Forward with Protests*, CBS NEWS (Jul. 8, 2016), <http://www.cbsnews.com/news/dallas-shooting-black-lives-matter-leaders-respond/>. גם בפני המשפטי חלו התפתחויות בשנה שחלפה מאז נכתב המאמר. כך, חלק מהשוטרים שהואשמו ברצח במקרה של פרדי גריי (ראו להלן בחלק 2(ה)) זוכו, ולגבי חלקם חזרה בה המדינה מהאישומים. ראו: Carolyn Sung & Catherine E. Shoichet, *Freddie Gray Case: Charges Dropped Against Remaining Officers*, CNN (Jul. 27, 2016), <http://www.cnn.com/2016/07/27/us/freddie-gray-verdict-baltimore-officers/>. עיריית ניו-יורק הגיע לפשרה בתביעה אזרחית שהגישה משפחתו של אריק גרנר (ראו להלן בפרק הסיכום), בתמורה ל-5.9 מיליון דולר. ראו: *J. David Goodman, Eric Garner Case Is Settled by New York City for \$5.9 Million*, N.Y. TIMES (Jul. 13, 2015), http://www.nytimes.com/2015/07/14/nyregion/eric-garner-case-is-settled-by-new-york-city-for-5-9-million.html?_r=0. לבסוף, חבר-המושבעים שישב כמשפט הירי בטמיר רייס (ראו להלן בפרק 2(א)) לא הרשיע את השוטרים שהיו מעורבים בירי. ראו: *Timothy Williams & Mitch Smith, Cleveland Officer Will Not Face Charges in Tamir Rice Shooting Death*, N.Y. TIMES (Dec. 28, 2015), http://www.nytimes.com/2015/12/29/us/tamir-rice-police-shooting-cleveland.html?_r=0.

התעללות של שוטרים באזרחים שחורים, ולכן נוצר הרושם שההריגות מייצגות הסלמה שחלה לאחרונה באלמות המשטרה. ייתכן שהדיווחים בתקשורת אכן משקפים עלייה ניכרת במספרם של אירועי הריגה על-ידי שוטרים, ייתכן שהם משקפים התעוררות של תשומת-הלב לבעיה שקיימת זה עשרות שנים, וייתכן שהם משקפים את שני הדברים גם-יחד. קשה לדעת, מכיוון שהמשטרה אינה נוהגת לשמור נתונים על הריגת אזרחים על-ידי אנשיה.² מכל מקום, הנתונים הקיימים מצביעים על כך שלפחות בתקופה של חמישה חודשים בשנת 2015 התרחשו אירועים של הריגת גברים שחורים בלתי-חמושים על-ידי שוטרים בשיעור לא-פרופורציוני לחלקם באוכלוסייה. בתגובה על מקרי הירי בשנה שעברה ערך הגרדיאן מחקר שמצא כי בחמשת החודשים הראשונים של 2015 נהרגו 464 בני-אדם על-ידי שוטרים בארצות-הברית. בין אותם 464 בני-אדם, 102 היו בלתי-חמושים. 29% מאלה שנהרגו על-ידי השוטרים היו שחורים, 14% היו היספנים ו-50% היו לבנים. שחורים מהווים רק 13% מאוכלוסיית המדינה, אבל שיעורם בקרב ההרוגים היה גבוה כאמור בהרכב (29%). נתון חשוב לא פחות – שיעור הבלתי-חמושים מקרב ההרוגים השחורים גבוה מעט יותר מפי שניים משיעור הבלתי-חמושים מקרב ההרוגים הלבנים (32% לעומת 15%, בהתאמה). 25% מההרוגים ההיספנים לא היו חמושים.³ זאת ועוד, כמעט כל האנשים שנהרגו – 95% – היו גברים.⁴

לכסוף, הוקמה תנועה ששמה לה למטרה לעורר מודעות לכך שגם נשים סובלות מאלימות משטרתית. ראו *Charlotte Alter, Sandra Bland's Not the First Black Woman to Experience Police Violence*, TIME (Jul. 22, 2015), <http://time.com/3965032/sandra-bland-arrest-video-police-violence/#SayHerName>. תנועת #SayHerName מעלה לתודעה הציבורית שיש גם נשים שחורות שנהרגו על-ידי המשטרה. תזת המאמר בנוגע לחשיבותן של הגבריות אינה שוללת את החשיבות של הרג הנשים הללו. למעשה, שוטרים גברים (ואף נשים) נוקטים לעיתים קרובות התנהגות גברית כאשר הם עוצרים נשים, בדומה להתנהגות שהם נוקטים בעת מעצר גברים. מאמר זה אינו מתמקד בפגיעה בנשים, אולם חשוב להבין את מקרי המוות שלהן ואת תפקידן של הגבריות באירועים אלה, וקיים לפיכך צורך במחקר נוסף של התופעה. כל האירועים לעיל ממחישים עד כמה המצב קשה, אולם יש גם התקדמות, שבאה לידי ביטוי בכך שהמשטרה והאקטיביסטים מדברים זה עם זה. חשוב מכך, יש הבנה שמדובר בבעיה מבנית שמחייבת שיפור של השיטור הקהילתי. חשיבותו של המאמר טמונה במסר שלו, וזאת מאחר שטרם נכתב על תפקידן של הגבריות בשיח זה. מאחר שגבריות הן ברוכב בלתי-נראות, יש להפנות אליהן את הזרקור, כך שיהיה אפשר להבין את אחת הסיבות להתרחשותם של אירועי הירי הנדונים במאמר. תיאוריה של גבריות, ככל שתתפתח ההבנה לגביה, תוכל לסייע לגורמים המשפטיים ולמעצבי המדיניות לתכנן כיצד להתגבר על התוצאות שנגרמות על-ידי הפגנת ההתנהגות הגבריות.

2 Dara Lind, *The FBI Is Trying to Get Better Data on Police Killings. Here's What We Know Now*, VOX EXPLAINERS, <http://www.vox.com/2014/8/21/6051043/how-many-people-killed-police-statistics-homicide-official-black> (last updated Apr. 10, 2015)

3 Jon Swaine, Oliver Laughland & Jamiles Lartey, *Black Americans Killed by Police Twice as Likely to be Unarmed as White People*, THE GUARDIAN (Jun. 1, 2015), <https://www.theguardian.com/us-news/2015/jun/01/black-americans-killed-by-police-analysis>

4 שם.

הנתונים הסטטיסטיים הללו ראשוניים בלבד, אבל הם מעוררים סיבה לדאגה. נוסף על כך, חברים רבים בקהילה השחורה מאמינים שקשר בין הנוכחות חסרת הפרופורציה של המשטרה בקהילה השחורה לבין המאסרים ההמוניים של אזרחים שחורים והרג גברים שחורים בלתי-חמושים על-ידי שוטרים. קהילות שחורים טוענות כי כוחות המשטרה צרים עליהן זה עשרות שנים.⁵ בשל מדיניות ה"מלחמה בסמים" (War on Drugs) של ממשל ריגן,⁶ ששמה יצא לשמצה, ואסטרטגיית השיטור של "החלונות השבורים" (broken windows),⁷ אכיפת החוק ממקדת את מאמציה בקהילות עירוניות עניות אשר רוב תושביהן הם בני מיעוטים.⁸ כתוצאה מכך גברים צעירים שחורים נעצרים בשיעור גבוה בהרבה ממקביליהם הלבנים.⁹ מישל אלכסנדר כינתה את הגידול המתמשך במאסרים של גברים שחורים "ג'ים

5 Nikole Hannah-Jones, *Yes, Black America Fears the Police. Here's Why.*, PROPUBLICA (Mar. 4, 2015), <https://www.propublica.org/article/yes-black-america-fears-the-police-heres-why>

6 Andrew Glass, *Reagan Declares 'War on Drugs,' October 14, 1982*, POLITICO (Oct. 14, 2010), <http://www.politico.com/news/stories/1010/43552.html> (המסביר כי הנשיא ניקסון השתמש לראשונה במושג "מלחמה בסמים" בשנת 1971, אבל הנשיא ריגן השתמש בו כדי לאכוף את מלחמתו החדשה בסמים בשנת 1982).

7 מקורה של אסטרטגיה זו בתיאוריה שפותחה במאמר שהתפרסם בכתב-העת *The Atlantic*, שטען כי הפרות סדר שאינן מטופלות מובילות להחמרת הפעילות הפלילית באזור. ראו: George L. Kelling & James Q. Wilson, *Broken Windows: The Police and Neighborhood Safety*, THE ATLANTIC (Mar. 1982), <http://www.theatlantic.com/magazine/archive/1982/03/broken-windows/304465/>. כתוצאה מתיאוריית החלונות השבורים יזמו כמה תחנות משטרה נהלים המתמקדים בהתפרעויות ובעברות קלות, כגון גרפיטי ושוטטות. ראו: BERNARD E. HARCOURT, *ILLUSION OF ORDER: THE FALSE PROMISE OF BROKEN WINDOWS POLICING I* (2001). תיאוריית החלונות השבורים ואסטרטגיית השיטור שנבעו ממנה עוררו ביקורת קשה. ראו לדוגמה שם, בעמ' 22-26 (שם מגיע המחבר למסקנה שתיאוריית החלונות השבורים ואסטרטגיית השיטור לשמירה על הסדר הן כשלונות שהובילו לגידול במספר המעצרים המיותרים). ראו גם: Bernard E. Harcourt & Jens Ludwig, *Reefer Madness: Broken Windows Policing and Misdemeanor Marijuana Arrests in New York City, 1989–2000*, 6 CRIMINOLOGY & PUB. POL'Y 165, 171 (2007) (שהגיעו למסקנה כי הגידול במספר המעצרים בגין שימוש במריחואנה בעיר ניו-יורק גרם למעשה לגידול במספר הפשעים החמורים, ולא להקטנתו).

8 Loïc Wacquant, *Racial Stigma in the Making of America's Punitive State*, in RACE, INCARCERATION, AND AMERICAN VALUES 57, 59, 63 (Glenn C. Loury et al. eds., 2008) (התומך בשימוש במושג "מאסרייתר" (hyper incarceration), ולא "מאסרים המוניים" (mass incarceration), ומציין כי הגיאוגרפיה ממלאת תפקיד משמעותי במאסרייתר); Frank Rudy Cooper, *Hyper-incarceration as a Multidimensional Attack: Replying to Angela Harris Through The Wire*, 37 WASH. U. J.L. & POL'Y 67, 70–71 (2011) (המציין כי "מאסרייתר מוכוונים למעשה על-ידי מגדר ומיקום כמו-גזע").

9 ראו: *Criminal Justice Fact Sheet*, NAACP, <http://www.naacp.org/pages/criminal-justice-fact-sheet> (last visited Jul. 6, 2015) (שם נאמר כי שיעור המעצרים של אפרו-אמריקנים גבוה

קרואו החדש" (The New Jim Crow),¹⁰ ובכך השוותה את המאסרים ההמוניים של גברים שחורים לאותם חוקים בדרום ארצות-הברית שהנהיגו הפרדה בין אזרחים שחורים ללבנים אחרי מלחמת-האזרחים.¹¹

אף שחלה ירידה בהפרדה הגזעית בשכונות בארצות-הברית למן שנת 1970,¹² העובדה היא שבשכונות האמריקניות שוררת עדיין מידה רבה של הפרדה, והנוכחות המשטרית בקהילות שחורות ובקהילות של מיעוטים אחרים עולה בהרבה על נוכחותם בקהילות לבנות.¹³ השוטרים מנסים להצדיק את התמקדותם בקהילות השחורות בשיעור המעצרים הגבוה בקרבן בהשוואה לשכונות שרוב תושביהן לבנים, אולם נראה כי טיעון זה הוא מעגלי. התמקדות דומה באוניברסיטות שקיים בהן רוב של סטודנטים לבנים, לדוגמה, הייתה מובילה ככל הנראה לשיעור דומה או אף גבוה יותר של מעצרים בגין סמים בהשוואה לשיעורם של מעצרים אלה בשכונות שחורות.¹⁴ המחקר מראה כי שחורים אינם צורכים סמים יותר מאשר לבנים.¹⁵

משרד המשפטים האמריקני השלים את החקירות שערך במשטרת קליבלנד, אוהיו, ובמשטרת פרגוסון, מיזורי, בעקבות סדרה של מקרי ירי שאירעו בקליבלנד והריגתו של מייקל בראון בפרגוסון. משטרות של ערים נוספות נמצאות כיום תחת חקירה, ונשיא ארצות-הברית ברק אובמה הקים כוח-משימה שכתב דוח על ירי משטרתי על אזרחים שחורים שאינם חמושים.¹⁶

אין כל ספק שגזע ומעמד ממלאים תפקיד-מפתח באופיו של השיטור המתקיים בשכונות עוני שחורות בערים, אבל הקשר שבין השוטרים לבין קורבנותיהם אינו רק עניין של גזע

פי שישה משיעור המעצרים של אמריקנים לבנים, וכי אפרו-אמריקנים מהווים קרוב למיליון מבין כ-2.3 מיליון בני-אדם שנעצרו).

MICHELLE ALEXANDER, *THE NEW JIM CROW: MASS INCARCERATION IN THE AGE OF COLORBLINDNESS* (2010). 10

Nadra Kareem Nittle, *What Is the Definition of Jim Crow Laws*, ABOUT NEWS, <http://racerelements.about.com/od/historyofracerelements/g/jimcrow.htm> (last visited Jul. 6, 2015) (המציינת כי חוקי ג'ים קרואו, שהונהגו בסוף המאה התשע-עשרה בדרום ארצות-הברית, חייבו הפרדה מוחלטת בין שחורים ללבנים במסעדות, בכרזיות ובשירותים; חוקי ג'ים קרואו קיבלו את שמם מן השיר "Jump Jim Crow", שהושר על-ידי זמר נודד לבן שצבע את פניו בשחור). 11

Edward Glaeser & Jacob Vigdor, *The End of the Segregated Century: Racial Separation in America's Neighborhoods, 1890-2010* (Civic Report No. 66, Manhattan Institute for Policy Research, 2012), http://www.manhattan-institute.org/pdf/cr_66.pdf (המציינים כי מפקד האוכלוסין של ארצות-הברית משנת 2010 מראה את ההפרדה המועטה ביותר זה עשרות שנים). 12

ראו ALEXANDER, לעיל ה"ש 10, בעמ' 124-126. 13

אני אסירת-תודה לפרנק רוזי קופר על תובנה זו שלו, שאותה ניסח בהרצאה משותפת שלנו בבית-הספר למשפטים של אוניברסיטת סיאטל. 14

ראו ALEXANDER, לעיל ה"ש 10, בעמ' 99. 15

ראו להלן דיון בתת-פרק 2א. 16

ומעמד; הוא גם עניין של מגדר. גברים שחורים, במיוחד אלה המתגוררים בשכונות עוני, הם קורבנות שכיחים של בדיקות קפדניות, עיכובים וחיפושים,¹⁷ מעצרים, כליאות והריגות על-ידי המשטרה. אנשי המשטרה שהורגים גברים שחורים בלתי-חמושים ברחובות הם כמעט תמיד גברים לבנים. הפגנת התנהגויות גבריות מצד השוטרים ומצד קורבנותיהם מחריפה את הבעיה.¹⁸

מאמר זה משתמש בתיאוריה הרב-ממדית של גבריות כדי לנתח את הצומת שבו מצטלבים גזע, מגדר ומעמד, ואשר בו מתרחשת הבעיה האמורה. המאמר מעריך את תפקידו המכריע של המגדר בעיצובם, בחינוכם, בהכשרתם ובהתנהגותם של השוטרים בעבודתם.¹⁹ הוא עוסק גם בשאלה כיצד הפגנת הגבריות של גברים שחורים עשויה להשפיע על יחסם של השוטרים אליהם, וכיצד המפגש בין הפגנת הגבריות של הגברים השחורים לבין הפגנת הגבריות של השוטרים עלול ליהפך לקטלני.²⁰ המאמר מגיע למסקנה שתובנות מלימודי הגבריות חייבות להוביל לשינויי מדיניות חשובים בהקשר של איסוף ראיות, מחקר, חינוך והכשרת שוטרים, ולהערכה מחדש על-ידי כל הקהילות בארצות-הברית של השאלה מה בדיוק הופך גברים לגבריים. תובנות אלה, בשילוב עם תמורות במדיניות, עשויות לסייע במניעת החרפתה של האלימות המשטרתית המופעלת נגד קורבנות תמימים.²¹

17 "Stop and Frisk" ("עיצוב וחיפוש") הוא המונח לאסטרטגיה המשטרתית של מעצר אנשים ברחוב. "עיצוב וחיפוש" מתרחש כאשר לשוטרים אין עילה סבירה למעצר אבל הם יכולים להצביע על חשד סביר שהאדם המעוכב מעורב בפעילות פלילית. אם השוטרים יכולים לעמוד באמת-מידה זו, אזי עיצוב החשוד וחיפוש על גופו ובכליו הם חוקיים על-פי התיקון הרביעי לחוקה האמריקנית, האוסר חיפוש ותפיסה בלתי-סבירים. בעניין Terry v. Ohio, 392 U.S. 1 (1968) אישר בית-המשפט העליון של ארצות-הברית "עיצובים וחיפושים" על-סמך ראיות פחותות מעילה סבירה. רבים מאמינים כי החלטה זו היא שפתחה את הדלת לחיפושים הסיטוניים על גופם ובכליהם של צעירים שחורים.

18 כאשר אני מתארת את הגברים הבלתי-חמושים שנהרגים על-ידי המשטרה כ"קורבנות", אני טוענת כי אין טיעונים להגנתם של השוטרים שביצעו את ההרג. ייתכן שלפחות בחלק מהמקרים חששותיהם של השוטרים היו "סבירים" מנקודת-מבטם. עם זאת, גברים בני מיעוטים בלתי-חמושים שנהרגים על-ידי שוטרים הם קורבנות מפני שהם מאבדים את חייהם, בעוד השוטרים האחראים להריגות לכל-היותר יועמדו לדין.

19 המאמר עוסק בגבריות שמפגינים השוטרים הגברים בעת השימוש בכוח מופרז נגד חשודים בקהילה. גם שוטרות עלולות כמוכן להפעיל כוח מופרז, אבל נשים מהוות שיעור נמוך בכוחות המשטרה, במיוחד בקהילות קטנות בארצות-הברית. ההריגות בדוגמות המובאות במאמר בוצעו אך ורק על-ידי שוטרים גברים או על-ידי קבוצה של שוטרים שרובם הגדול היו גברים.

20 איני מאשימה את הקורבן, אבל אני מראה כיצד התמהיל המורכב של גבריות המשטרה וגבריות השכונה עלול להוביל לטרגדיה.

21 ייתכן שאחידים מהשוטרים שהורגים גברים בלתי-חמושים בעלי צבע עור כהה הם אכן גזענים ומפלים על רקע מעמדי במתכוון, אבל ללא המסרים המרומזים והלא-כל-כך-מרומזים של מה פירוש הדבר להיות גבר, וללא החשיבות היתרה המיוחסת לגבריות בעבודת השיטור, רבים מהשוטרים הגברים היו מנסים לפתור עימותים בדרכים שלא יגרמו להריגתם של גברים בני מיעוטים בלתי-חמושים.

"גבריות" במאמר זה פירושה: (1) מבנה חברתי המעצים גבריות על-פני נשיות וגברים על-פני נשים; (2) סדרת התנהגויות הנחשבות "גבריות" בעיני החברה או קבוצות בחברה; (3) הביטוי או ה"עשייה" בפועל של התנהגויות "גבריות". המאמר משתמש בתיאוריית הגברויות הרב-ממדיות, המביאה בחשבון גזע, מין, מעמד ומאפייני זהות נוספים לצד מגדר, תוך שימת לב וזירה להקשר של המצב הנתון.²² המאמר מזהה פרקטיקות שיטור גבריות ואת המגדר הגברי של תפקיד השיטור עצמו, ומנתח כיצד משטרות ושוטרים יחידים מגיבים על תפיסות חברתיות של גבריות כאשר הן מצטלבות עם גזע ומעמד.

המאמר דן גם בשאלה כיצד גברים באוכלוסיות מיעוטים מבטאים את גבריותם בפומבי, ובוחר מה קורה כאשר ההתנהגויות הללו נפגשות עם "עשיית" הגבריות של השוטרים – מפגש שתוצאותיו קטלניות לעיתים. בעיקרו של דבר מתרחשת במפגש זה התנגשות של גברויות בין השוטרים לבין אוכלוסיית הגברים בני המיעוטים, שיוצרת מחול-שדים המוביל לעיתים קרובות לטרוריה. למרבה האירוניה, במקרים רבים הקורבנות שהשוטרים הורגים אינם מפגינים בהכרח התנהגות היפר-גברית, אבל בגלל הסטריאוטיפים של גברים שחורים כמאיימים וכמסוכנים, השוטרים נוטים להשתמש בכוח קטלני כאשר הם מתעמתים עימם, בין אם הם מפגינים התנהגות היפר-גברית ובין אם לאו. יתר על כן, משקיפים מהצד וחוקרים נוטים לא להבחין באופיין המגדרי של ההריגות הללו. אפילו כוח-המשימה של הנשיא והחקירות של משרד המשפטים האמריקני הקדישו מעט מאוד תשומת-לב, אם בכלל, להשפעתן של ההתנהגויות הגבריות על התוצאה. מאמר זה בא למלא את החלל.

פרק א מתאר את הממצאים האמפיריים על הריגות אזרחים על-ידי שוטרים. נתונים אלה מראים בכירור כי שוטרים נוקטים כוח מופרז בשכונות עוני עירוניות של מיעוטים. חלק מהנתונים תומכים גם בקיומה של הטיה גזעית, מודעת וסמויה כאחד, בהתנהגות השוטרים, אבל הדוחות הקיימים מתעלמים מחשיבותו של המגדר. פרק ב מסביר את תיאוריית הגברויות, את תיאוריית הרב-ממדיות ואת תיאוריית הגזע הביקורתית, ואת הקשר ביניהן. פרק ג מנתח כיצד תיאוריית הגברויות הרב-ממדיות יכולה להסביר את הקונפליקט שנוצר בין השוטרים לבין קהילה השחורה, ובמיוחד את רדיפתם של גברים שחורים על-ידי שוטרים (בעיקר גברים לבנים). פרק ד מציג הצעה להטלת אחריות רבה יותר על המשטרה. במסגרתו אטען כי יש לכלול את התובנות בנוגע לגברויות ובנוגע לאינטראקציות שלהן עם גזענות במסגרת החינוך וההכשרה באקדמיה לשוטרים. בפרק הסיכום אתיחס לכך שיהודים ממוצא אתיופי בישראל מבטאים תלונות דומות לאלה הנשמעות מפי שחורים בארצות-הברית, ואציג את המסקנה כי את הדרך לפתרון יש להתוות באמצעות הבנות חדשות של גבריות, בשילוב עם מחקר מתקדם על מודלים חדשים של שיטור קהילתי המדגישים את חשיבות צמצומן של ההתנהגויות היפר-גבריות. תוכניות כאלה, אם אכן יקדישו להן את המאמץ הנדרש, יספקו סביבה בטוחה יותר לגברים כהי-עור בארצות-הברית ובישראל, ויובילו לשיפור השיטור בקהילה.

22 ראו: Ann C. McGinley & Frank Rudy Cooper, *Introduction – Masculinities, Multidimensionality, and Law: Why They Need One Another*, in *MASCULINITIES AND THE LAW: A MULTIDIMENSIONAL APPROACH* 1, 6 (Frank Rudy Cooper & Ann C. McGinley eds., 2012).

א. תובנות אמפיריות על התנהגות של שוטרים

1. מחקרים על שימוש בכוח

שימוש בכוח על-ידי שוטרים אינו מתפלג באופן אקראי בקהילה, אלא מתרכז בשכונות שקיים בהן אחוז גבוה של שחורים או היספנים.²³ השוטרים נוקטים כוח קטלני בעיקר "בערים המאוכלסות ביותר ובערים שבהן שיעורי הרצח הם הגבוהים ביותר".²⁴ הרג שחורים על-ידי שוטרים נפוץ יותר בערים גדולות שקיימים בהן שיעורים גבוהים של רצח שחורים ושל משפחות שבראשן אימהות יחידניות. אולם בערים שראשי העיר שלהן שחורים אחוז השחורים שנהרגים על-ידי שוטרים יורד.²⁵

אף-על-פי שגזעם של האנשים המתגוררים בשכונה אכן מנבא את שיעור המקרים של הרג אזרחים על-ידי שוטרים, מחקרים שניסו להראות כי שיוכם הגזעי של השוטר ושל הקורבן משפיע על החלטתו של השוטר היחיד לירות או לא לירות מניבים ממצאים מעורבים.²⁶ מחקרים אלה משתמשים בהדמיות ממוחשבות שבהן המשתתפים במחקר ממלאים את תפקיד השוטרים, ונאמר להם לירות באמצעות מקלדת המחשב או ג'ויסטיק אם החשוד חמוש, ולא לירות אם הוא אינו חמוש.²⁷ במחקרים אלה נמדדו זמן התגובה ואחוז הטעות. אחדים מבין המחקרים הללו מזהים קשר ברור בין גזעו של החשוד לבין המהירות שבה פעל השוטר ו/או נכונותו לירות, ואילו מחקרים אחרים אינם מזהים קשר כזה.²⁸

למרבית הצער, רוב המחקרים הללו לוקים בבעיות מתודולוגיות שונות, שבעטיין הם אינם מצליחים לשקף מצבים אמיתיים.²⁹ אחד הניסויים הטובים ביותר בהקשר זה – שנערך על-ידי

Kim M. Lersch et al., *Police Use of Force and Neighbourhood Characteristics: An Examination of Structural Disadvantage, Crime, and Resistance*, 18 POLICING & SOC'Y 282, 295 (2008). מחקר זה לא בדק את גזעם של האנשים שנגרם הופעל הכוח, אלא התייחס רק לשכונה ולאחוז המיעוטים לעומת הלא-מיעוטים המתגוררים בה.

David Jacobs & Robert M. O'Brien, *The Determinants of Deadly Force: A Structural Analysis of Police Violence*, 103 AM. J. SOCIOLOGY 837, 853 (1998).

שם, בעמ' 854.

William T.L. Cox et al., *Toward a Comprehensive Understanding of Officers' Shooting Decisions: No Simple Answers to This Complex Problem*, 36 BASIC & APPLIED SOC. PSYCH. 356 (2014).

שם, בעמ' 357.

Joshua Corell et al., *The Police Officer's Dilemma: Using Ethnicity to Disambiguate Potentially Threatening Individuals*, 83 J. PERS. & SOC. PSYCH. 1314

(2002) (המצביעים על קשר בין גזעם של חשודים לבין ירי); Lois James et al., *Results from Experimental Trials Testing Participant Responses to White, Hispanic and Black Suspects in High-Fidelity Deadly Force Judgment and Decision-Making Simulations*, 9 J. EXP. CRIMINOL. 189 (2013). (שמצאו דווקא נטייה פחותה לירות בחשודים בני מיעוטים).

29 רבים מן המחקרים הללו משתמשים בסטודנטים לתואר ראשון שיושבים ליד מחשבים כמייצגים שוטרים מיומנים הפועלים בשטח. אולם הסטודנטים חסרים את ההכשרה והניסיון של שוטרים, וככל הנראה אינם משקפים את תגובתו של שוטר. ראו Cox et al., לעיל ה"ש 26, בעמ' 356.

קוקס ושותפיו³⁰ – מתקן באופן מתודולוגי רבות מהבעיות שהתגלו במחקרים קודמים, אבל גם תוצאותיו מבלבלות. במחקר זה בחנו החוקרים את ההשפעה של גזעו של החשוד, גזעו של השוטר ומאפייני השכונה על דפוסי הירי של השוטר, תוך שימוש בשוטרים אמיתיים במקום בסטודנטים.³¹ התוצאות היו מעורבות. כאשר מדרו את זמני התגובה אל מול תמונות ניחות, נמצא כי רוב השוטרים ירו בחשודים שחורים חמושים מהר יותר מאשר בחשודים לבנים חמושים. לעומת זאת, בהדמיות וידיאו קרה ההפך הגמור. כאשר מדרו את שיעורי הטעות, ההטיה הגזעית היחידה שנמצאה הייתה שכיחס לחשודים שחורים הגיבו הנבדקים נכון בהדמיות וידיאו (כלומר, לא ירו בחשודים בלתי-חמושים) בשיעור גבוה יותר מאשר ביחס לחשודים לבנים.³²

הממצא החשוב ביותר במחקרם של קוקס ושותפיו הוא ככל הנראה ששימוש בגורמים סביבתיים משתנים ובהדמיות מחשב מורכבות ודינמיות יותר מניב תוצאות שונות בניסויים של ירי משטרי.³³ מחקר זה מדגים את המורכבות הכרוכה בשימוש בניסויים מסוגים אלה, גם כאשר הנחקרים הם שוטרים אמיתיים, במטרה לגלות כיצד שוטרים עשויים לפעול ופועלים למעשה במצבים אמיתיים בשטח. הוא מבהיר כי המדע אינו מסוגל לקבוע אם גזעו של השוטר ו/או גזעו של החשוד הם גורם משמעותי בהריגת אזרחים על-ידי שוטרים, וכי קשה מאוד למדוד ולחזות מראש את ההשפעות הגזעיות בעזרת ניסויים כאלה. למרבה המזל, אף שמחקרים אלה אינם מניבים מסקנות חד-משמעיות, יש בידינו תיאוריה חשובה, המשולבת עם חקירות בפועל של מחלקות משטרה אמיתיות, שמסוגלת לזרות אור נוסף על הבעיה.

2. חקירות של מחלקות משטרה אמיתיות

לנוכח חולשתם של מחקרי המעבדה שנדונו בחלק הקודם, יש מקום לעיין בקפידה בחקירות חיצוניות של מחלקות משטרה אמיתיות. חקירות אלה – שנערכו על-ידי החטיבה לזכויות האזרח במשרד המשפטים האמריקני בתגובה על תביעות משפטיות שהוגשו בטענה לתבנית פעולה או לדפוס התנהגות בלתי-חוקיים של המשטרה או בעקבות מקרה אחד או יותר של הריגת אזרחים בלתי-חמושים על-ידי שוטרים – כוללות מידע רב ערך על גבריות וגזע בהקשר של שימוש בכוח על-ידי שוטרים. עקב משאביו המוגבלים, משרד המשפטים האמריקני אינו מסוגל לבחון כל מקרה שבו נהרגו גברים בלתי-חמושים, אף לא כאשר מועלות האשמות חמורות בדבר גזענות מצד כוחות משטריים. אבל בשנתיים

מחקרים רבים מודדים את השפעת גזעו של הירי או של החשוד מבלי להביא בחשבון גורמים סביבתיים אחרים, כגון השכונה, השעה ביום וההקשר (שם). כמו-כן, רבים מהם אינם משתמשים בקטעי וידיאו דינמיים, אלא בתצלומים נייחים של חשודים, ואלה אינם משקפים בהכרח את טבעו הדינמי של מצב אופייני בשטח (שם). זאת ועוד, חלק מהמחקרים מודדים את זמן התגובה, וחלקם מודדים את שיעורי הטעות, אבל רק מעטים מהם מודדים את שני המשתנים גם יחד כדי לראות אם קיים הבדל בתוצאות (שם, בעמ' 360).

30 Cox et al., לעיל ה"ש 26.

31 שם, בעמ' 358.

32 שם, בעמ' 362.

33 שם, בעמ' 363.

האחרונות הושלמו שני דוחות על משטרות שחבריהן הרגו באופן מוטעה אזרחים שחורים בלתי-חמושים: משטרת קליבלנד, אוהיו; ומשטרת פרגוסון, מיזורי.

שני מקרי-מבחן אלה מייצגים אין-ספור שעות עבודה של חוקרים ועורכי-דין של משרד המשפטים האמריקני, אשר חקרו מספר רב של עדי-ראייה ומסמכים הקשורים להתנהגותן של שתי מחלקות משטרה אלה במערב התיכון של ארצות-הברית – האחת בעיר גדולה, והאחרת בעיר קטנה יותר. דוחות אלה מספקים מידע חשוב על התנהגות השוטרים בשטח. הם אינם משקפים אומנם בהכרח את מה שקורה בערים אחרות בארצות-הברית, אולם אסור להתעלם מהם. הם מספקים ראיות אמפיריות רבות ערך, שנוטות לאמת את התזה שהתנגשות הגבריות – השחורה והלבנה – מובילה לתוצאות קטלניות ברחובות ארצות-הברית.

(א) משטרת קליבלנד, אוהיו

בקליבלנד, אוהיו, התרחשו כמה אירועים מטרידים שהובילו לחקירה של משרד המשפטים האמריקני.

- מליסה ויליאמס וטימותי רסל – בנובמבר 2012 עברה מכונית ובה זוג שחורים, מליסה ויליאמס וטימותי רסל, ליד תחנת משטרה, ונשמעו ממנה קולות נפץ עקב תקלת הצתה מוקדמת (backfire). השוטרים סברו כי בני-הזוג ירו על תחנת המשטרה, ופתחו במרדף מהיר של שישים ניידות משטרה וכמאה שוטרים. בסופו של דבר הצליחו השוטרים לדחוק את בני-הזוג לפינה במגרש חניה. שוטרי משטרת קליבלנד ירו 137 יריות אל תוך המכונית והרגו את ויליאמס ואת רסל. כאשר ערכו השוטרים חיפוש במכונית, הם לא מצאו בה אקדח. אחד השוטרים, גבר לבן ושמו מייקל בֶּרְלוֹ, ירה 49 יריות אל תוך המכונית; 15 מהן נורו כאשר ברלו עמד על מכסה המנוע של המכונית וירה בבני הזוג דרך השמשה הקדמית. הוא הואשם בגין שני סעיפי הריגה, אך זוכה.³⁴
- טמיר רייס – בנובמבר 2014 הגיעו שני שוטרים ממשטרת קליבלנד לפארק בעקבות דיווחים על נער שנראה מנופף באקדח. שתי שניות לאחר שהגיעו לפארק ירה אחד השוטרים, טים לוהמן, בטמיר רייס בבטנו. רייס, אפרו-אמריקני בן שתי-עשרה, ששיחק באקדח צעצוע, מת למחרת מפצעי הירי. כאשר אחותו בת הארבע-עשרה של טמיר שמעה את היריות, היא רצה אליו כדי לעזור לו. שותפו של לוהמן, פרנק גֶרְמַבֶּק, נאבק בה והפיל אותה אל הקרקע, אזק אותה בידיה והשליך אותה לתוך ניידת המשטרה בעוד טמיר שוכב מרמם על האדמה המכוסה שלג. לוהמן וגרמבק לא ניסו לעזור לטמיר. סוכן FBI שהגיע כעבור ארבע דקות ניסה להחיות את טמיר, אך ללא הועיל.³⁵ לוהמן, השוטר

34 Daniel McGraw, *Cleveland Officer Not Guilty Over Deaths of Two People Shot at 137 Times by Police*, THE GUARDIAN (May 23, 2015), <https://www.theguardian.com/us-news/2015/may/23/cleveland-officer-not-guilty-shot-137-times-police>

35 Dana Ford, *Prosecutors Get Tamir Rice Investigation*, CNN, <http://edition.cnn.com/2015/06/03/us/tamir-rice-investigation> (last updated at Jun. 3, 2015); Lauren Gambino, *Tamir Rice Shooting: Cleveland Police Handcuffed Sister as 12-Year-Old Lay Dying*, THE GUARDIAN (Jan. 8, 2015), <https://www.theguardian.com/us-news/2015/jan/08/cleveland-police-handcuffed-sister-tamir-rice-lay-dying-video>

הטירון שירה בטמיר, התפטר תחת לחץ מתפקידו הקודם במשטרת אינדיפנדנס, אוהיו, בשל ביצועיו הכושלים.³⁶ גם לזהמן וגם גרמבק הם לבנים.³⁷ אלה רק שניים מתוך סדרה של אירועים מטרידים שהניעו את משרד המשפטים האמריקני לפתוח בחקירה של משטרת קליבלנד בגין חשד לשימוש בכוח מופרז. משרד המשפטים האמריקני ניהל את החקירה בשיתוף עם משרד התובע הכללי של ארצות-הברית במחוז הצפוני של אוהיו. באופן כללי מצאה החקירה כי משטרת קליבלנד הפעילה דפוס התנהגות של שימוש בנשק קטלני לצד נשק אל-הרג, וכן שנעשו טעויות טקטיות על-ידי שוטרי קליבלנד שסיכנו את עצמם ואת הציבור.³⁸ בסיכומו של דבר הרוח מציין ארבעה ממצאים כלליים:

- שימוש מופרז ובלתי-נחוץ בכוח קטלני, כולל ירי ומהלומות על הראש בכלי-נשק;

Christine Mai-Duc, *Cleveland Officer Who Killed Tamir Rice Had Been Deemed Unfit for Duty*, L.A. TIMES (Dec. 3, 2014), <http://www.latimes.com/nation/nationnow/la-na-nn-cleveland-tamir-rice-timothy-loehmann-20141203-story.html> 36

משרד השריף בקליבלנד סיים את חקירתו בפרשת טמיר רייס ושלה את התיק למשרד התובע, על-מנת שיקבע אם להאשים את השוטרים לזהמן וגרמבק בגין הירי. Mitch Smith, *Prosecutor Receives Findings in Fatal Shooting of Tamir Rice by Cleveland Police*, N.Y. TIMES (Jun. 3, 2015), <http://www.nytimes.com/2015/06/04/us/investigators-hand-over-findings-in-fatal-shooting-of-tamir-rice-by-cleveland-police.html> 37

בקליבלנד, שחששו כי התובע לא יעמיד לדין את השוטרים, הפעילו חוק של מדינת אוהיו – OHIO REV. CODE ANN. § 2935.09 (2006) – המאפשר לאזרחים פרטיים להגיש תצהיר ישירות לשופט ולבקש פסיקה בדבר קיומה של עילה סבירה להאשים את לזהמן ואת גרמבק במוות של טמיר. Michael S. Schmidt & Matt Apuzzo, *A Rare Gambit Seeking Justice for a Shot Boy*, N.Y. TIMES, Jun. 9, 2015, at A1

בית-המשפט המוניציפלי רונלד אדריין כי קיימת עילה סבירה לעצור את לזהמן בגין רצח, הריגה, הריגה בפזיזות, הריגה ברשלנות וחרירה מסמכות, ואת גרמבק בגין הריגה ברשלנות וחרירה מסמכות. David A. Graham, *'Probable Cause' in the Killing of Tamir Rice*, THE ATLANTIC (Jun. 11, 2015), <http://www.theatlantic.com/politics/archive/2015/06/tamir-rice-case-cleveland/395420/>

מנהיגי הקהילה מקווים כי פסיקת השופט תפעיל לחץ על התובע המחוזי לפעול בשיתוף-פעולה עם חברי-המושבעים ולהעמיד לדין את השניים. משרד המשפטים האמריקני פתח בחקירה של משטרת קליבלנד בעקבות אירועים אחרים של שימוש בכוח קטלני, וגילה, שבועות ספורים לאחר מותו של טמיר רייס, כי משטרת קליבלנד יצרה דפוסי פעולה של שימוש בכוח בלתי-סביר תוך הפרה של התיקון הרביעי לחוקה. ב-26 במאי 2015 הגיע משרד המשפטים האמריקני לפשרה כתביעה ייצוגית נגד העיר קליבלנד בגין דפוס התנהגות אזרחי של שימוש בלתי-סביר בכוח תוך הפרה של התיקון הרביעי לחוקה. United States v. City of Cleveland, Settlement Agreement, (May 26, 2015), http://www.justice.gov/sites/default/files/crt/legacy/2015/05/27/cleveland_agreement_5-26-15.pdf; *Why Freddie Gray Ran*, THE BALTIMORE SUN (Apr. 25, 2015), <http://www.baltimoresun.com/news/opinion/editorial/bs-ed-freddie-gray-20150425-story.html>

U.S. Dep't of Justice, Civil Rights Div. and United States Attorney for the Northern District of Ohio, *Investigation of the Cleveland Division of Police* (December 4, 2014) 38

(להלן: דוח משרד המשפטים האמריקני על משטרת קליבלנד).

- שימוש מופרז ובלתי-נחוץ בנשק אל-הרג, כולל טיזורים,³⁹ תרסיס כימי ואגרופים;
 - שימוש בכוח מופרז נגד אנשים אשר לוקים בנפשם או נתונים במשבר, כולל במקרים שבהם נקראו השוטרים אך ורק לצורך בדיקה מטעם רשויות הרווחה;
 - שימוש בטקטיקות גרועות ומסוכנות שמעמידות שוטרים במצבים שבהם שימוש בכוח שהיה אפשר להימנע ממנו נהפך לבלתי-נמנע ויוצר סיכון מיותר.⁴⁰
- החקירה מצאה ליקויים שיטתיים האחראים לתבנית הפעולה או לדפוס ההתנהגות. בפרט, היא מצאה כי משטרת קליבלנד לא הצליחה לייסד "מערכות אפקטיביות וקפדניות של אחריותיות".⁴¹ לפי הדוח, גם שוטרים כיחידים נושאים באחריות לפעולותיהם. החוקרים הוטרדו במיוחד מכך ששוטרים לא מילאו את חובתם לדווח ולתעד כיאות אירועים של הפעלת כוח, ומהעובדה שהממונים נתנו גיבוי להתנהגויות מפקקות ובלתי-חוקיות של שוטרים.⁴² לדוגמה, חוקרים אחדים במשטרה הודו כי הם מנהלים את חקירותיהם במטרה להציג את התנהגותם של השוטרים באור חיובי ככל האפשר. רבים ציינו כי לדעתם שוטרי אשם בהתנהגות בלתי-הולמת רק אם הראיות נגדו מצביעות על הפרת החוק מעבר לספק סביר.⁴³ מסקנתו של הדוח היא כי רף זה שהמשטרה מציבה לזיהוי התנהגות פסולה של שוטרים הוא גבוה במידה בלתי-סבירה. למעשה, הדוח על משטרת קליבלנד קובע כי רף זה הוביל לכך שרק במקרים נדירים הוטלו עונשים על שוטרים, ורובם הוטלו בגין מה שהוגדר כהפרות נוהל קלות.⁴⁴
- מחברי הדוח הביעו דאגה מיוחדת מאחר שחקירה קודמת משנת 2004 זיהתה דפוס דומה של הפרות חוקתיות ואת אותם ליקויים מבניים, ואף ניסחה המלצות לשינוי, אבל מתברר שלא הייתה לה כל השפעה כמעט.⁴⁵ הדוח מדגיש כי העובדה שמשטרת קליבלנד לא השכילה לפקח על עצמה הובילה לחוסר יכולת שלה לעבוד עם קבוצות וחברים בקהילה. עוד מצוין בדוח כי משטרת קליבלנד פועלת בדרך צבאית, והדבר מחזק את השקפתם של חברי הקהילה כי היא מהווה "כוח כיבוש", במקום להיות שותף בקהילה.⁴⁶
- הדוח מצייין גם כי אף-על-פי שהבדיקה של משרד המשפטים לא התמקדה בנוהלי החיפוש, התפיסות והמעצרים של משטרת קליבלנד, עיסוקה בהפעלת הכוח חשף מעצרים, עיכובים ותפיסות לא-חוקתיים לכאורה, ומצא כי החוקרים מטעם המשטרה שגו כאשר בדקו את הדיווחים על החיפוש והתפיסות מבלי לדרוש מידע נוסף שיצדיק את התנהגותם של השוטרים.⁴⁷

39 TASER הוא הסימן המסחרי הרשום של כלי-נשק היורה זרם חשמלי אשר מנטרל את המטרה, ובדרך-כלל גורם לאובדן זמני של השליטה בשרירים.

40 ראו דוח משרד המשפטים האמריקני על משטרת קליבלנד, לעיל ה"ש 38, בעמ' 3.

41 שם, בעמ' 4.

42 שם, בעמ' 5.

43 שם.

44 שם, בעמ' 4.

45 שם, בעמ' 5-6.

46 שם, בעמ' 6.

47 שם.

בחקירה התגלו הפרות אחדות מסוג של שימוש בכוח קטלני, כולל ירי של שוטרים
 בחשודים שלא היו סכנה מיידית לשוטרים או לאחרים,⁴⁸ והכאת אנשים בראשיהם באקדחים
 משטרתיים במקרים שבהם לא הייתה כל הצדקה לשימוש בכוח קטלני.⁴⁹ כן נמצא שימוש
 מופרז בנשק אל-הרג, כולל שימוש באקדחי טייזר, בתרסיסים כימיים ובמהלומות בגופם
 של חשודים, אף שהאיום שנשקף מהם לשוטרים ולציבור היה זניח, אם בכלל.⁵⁰
 לבסוף, הדוח קובע כי המדיניות אינה ברורה, כי הכשרת השוטרים אינה מספקת, כי
 השוטרים אינם כותבים דוחות הולמים על מקרים של הפעלת הכוח, וכי החוקרים מטעם
 המשטרה אינם חוקרים כראוי את הדיווחים על הפעלת הכוח.

הדוח אינו נוקט עמדה לגבי המדיניות של אפיון גזעי (racial profiling), אבל מדגיש
 שקיימות בעיות חמורות בין אוכלוסיות מיעוטים לבין המשטרה. ראיונות עם אפרו-אמריקנים
 חושפים כי הקהילה מאמינה ששוטרים במשטרת קליבלנד מפעילים אלימות מילולית
 וגופנית נגדם בגלל גזעם.⁵¹ יתר על כן, שוטרים התנגדו לנסיונותיהם של חברי הקהילה
 להגיש תלונות. לנוכח הדברים הללו המליץ הדוח על "אסטרטגיה מקיפה של שיטור
 קהילתי" שתאפשר לגורמי אכיפת החוק ולאנשים שהם משרתים ליצור אווירה של אמון
 ולפתח פתרונות לבעיות בקהילה.⁵²

(ב) משטרת פרגוסון, מיזורי

• מייקל בראון – באוגוסט 2014, בפרגוסון שבמיזורי, שוטר לבן ושמו דרן וילסון ירה
 והרג את מייקל בראון, נער שחור ובלתי-חמוש. וילסון הבחין בבראון ובחברו מטיילים
 באמצע הרחוב, והורה להם לעבור למדרכה.⁵³ כאשר קלט וילסון כי בראון וחברו מתאימים
 לתיאור של שני חשודים שגנבו לכאורה סיגרים, הוא החנה את מכוניתו באלכסון וחסם
 את התנועה.⁵⁴ בראון ניגש למכונית המשטרה של וילסון, והתחיל מאבק ביניהם על
 האקדח של וילסון.⁵⁵ חוקרי משרד המשפטים אישרו את דיווחו של וילסון כי בראון אחז
 באקדחו של וילסון, וכי וילסון ירה בבראון מתוך המכונית שתי יריות – אחת ששפשהפה
 ככל הנראה את אגודלו של בראון ואחת שהחמיצה אותו.⁵⁶ וילסון יצא מהמכונית ורדף
 אחר בראון שנמלט. בראון פנה לאחור והתחיל לנוע לעבר וילסון, ווילסון ירה בבראון.⁵⁷

48 שם, בעמ' 14-17.

49 שם, בעמ' 18-19.

50 שם, בעמ' 19.

51 שם, בעמ' 49.

52 שם.

53 U.S. Dep't of Justice, *Report Regarding the Criminal Investigation into the Shooting Death of Michael Brown by Ferguson, Missouri Police Officer Darren Wilson* (Mar. 4, 2015) (להלן: דוח משרד המשפטים האמריקני על מייקל בראון).

54 שם.

55 שם.

56 שם.

57 משרד המשפטים האמריקני אישר את הדיווחים של וילסון ושל עדים נוספים כי בראון התקרב אל וילסון, מפני שהצהרות לא השתנו במשך הזמן ועלו בקנה אחד עם הראיות הפיזיות,

בראון נפגע משישה כדורים בראשו ובגופו, ומת מפצעי ירי מרובים.⁵⁸ הוא לא היה חמוש.⁵⁹ היו עדויות סותרות בנוגע לשאלה אם ידיו של בראון היו מורמות במחוות כניעה בזמן שהתקרב אל וילסון.⁶⁰ וילסון אמר לחוקרים כי בראון הסתער עליו בצורה מאיימת. משרד המשפטים האמריקני ערך שתי חקירות: האחת של האירועים סביב מותו של מייקל בראון; והאחרת לגבי השימוש בכוח על-ידי משטרת פרגוסון באופן כללי. בהתאם לכך הפיק המשרד שני דוחות.⁶¹ חקירת הריגתו של מייקל בראון הגיעה למסקנה שאין בראיות כדי להוכיח מעבר לספק סביר כי הירי של השוטר וילסון במייקל בראון היה בלתי-סביר באופן אובייקטיבי וכי הוא ירה בבראון בכוונה תחילה תוך הפרה של זכותו החוקתית של בראון שלא יופעל נגדו כוח בלתי-סביר.⁶²

עם זאת, החקירה הרחבה יותר על משטרת פרגוסון מצאה כי העיר ובית-המשפט המוניציפלי השתמשו במעצרים ובזימונים מרובים לבית-המשפט, תוך הטלת קנסות על נאשמים שאינם מופיעים, כדי להעלות את הכנסותיהם, ולא כדי להגן על בטחון האזרחים. הדוח, אשר ביקר בחריפות את משטרת פרגוסון, מצא הפרות חוקתיות רבות בחיפושים, בתפיסות, במעצרים ובשימוש בכוח. כמו-כן הדגיש הדוח את ההכשרה החסרה ואת הימנעותם של החוקרים מטעם המשטרה מלחקור טענות על שימוש בכוח. כן נמצא כי במקרים רבים ביצעו שוטרים מעצרים ללא עילה סבירה.⁶³ מדוחות עברה שכתבו השוטרים עצמם עולה כי הם רואים בביקורת ובהתבטאויות חצופות כלפיהם עילה מספקת למעצר, ואפילו מפקחי

ובכלל זה עם הנתיחה לאחר המוות. שם, בעמ' 7.

58 Larry Buchanan et al., *What Happened in Ferguson?*, N.Y. TIMES, <http://www.nytimes.com/interactive/2014/08/13/us/ferguson-missouri-town-under-siege-after-police-shooting.html> (last updated Aug. 10, 2015); Emily Wax-Thibodeaux, DeNeen L. Brown & Jerry Markon, *County Autopsy: Michael Brown Shot 6 Times from Front, Had Marijuana in System*, WASH. POST (Aug. 18, 2014), https://www.washingtonpost.com/politics/official-autopsy-michael-brown-had-marijuana-in-his-system-was-shot-6-times/2014/08/18/8c016ef8-26f4-11e4-8593-da634b334390_story.html

59 Erin McClam, *Ferguson Cop Darren Wilson Not Indicted in Shooting of Michael Brown*, NBC NEWS (Nov. 25, 2014), <http://www.nbcnews.com/storyline/michael-brown-shooting/ferguson-cop-darren-wilson-not-indicted-shooting-michael-brown-n255391>. משרד המשפטים האמריקני ערך חקירה כדי לקבוע אם להגיש כתב אישום נגד השוטר וילסון בגין הפרות פליליות של זכויות אזרח, אבל לנוכח סיפוריהם הסותרים של העדים וראיות שאיששו לדעת משרד המשפטים האמריקני את טענתו של וילסון להגנה עצמית, הוא המליץ לא לתבוע את השוטר וילסון. ראו דוח משרד המשפטים האמריקני על מייקל בראון, לעיל ה"ש 53.

60 ראו דוח משרד המשפטים האמריקני על מייקל בראון, לעיל ה"ש 53.

61 U.S. Dep't of Justice, Civil Rights Div., *Investigation of the Ferguson Police Department*, (Mar. 4, 2015) (להלן: דוח משרד המשפטים האמריקני על משטרת פרגוסון); דוח משרד המשפטים האמריקני על מייקל בראון, לעיל ה"ש 53.

62 ראו דוח משרד המשפטים האמריקני על מייקל בראון, לעיל ה"ש 53, בעמ' 12-9.

63 ראו דוח משרד המשפטים האמריקני על משטרת פרגוסון, לעיל ה"ש 61, בעמ' 18.

משטרה תמכו בדרכי פעולה לא-חוקתיות אלה כגמול על התנגדות חוקית להפעלת סמכותה של המשטרה.⁶⁴

הרוח מצא גם כי ברבות מדרכי הפעולה הנהוגות במשטרת פרגוסון יש התייחסות שונה לאזרחים שחורים. יתר על כן, הרוח הגיע למסקנה שקיימות ראיות של ממש להפליה מכוונת. בנושא הפליה גזעית קבע הרוח כי "התייחסותה של משטרת פרגוסון לאכיפת החוק משקפת ומחזקת הטיה על רקע גזעי, כולל שימוש בסטריאוטיפים. אפרו-אמריקנים נפגעים בשיעור לא-פרופורציוני מן העולות שגורמות דרכי הפעולה של המשטרה ובתי-המשפט בפרגוסון, וקיימות ראיות לכך שהדבר נובע בחלקו מהפליה מכוונת על בסיס גזעי."⁶⁵

בנושא השימוש בכוח מצא הרוח, באופן מיוחד, כי משטרת פרגוסון נוקטת דפוסים של שימוש מופרז בכוח שפוגע באופן לא-פרופורציוני באפרו-אמריקנים. ברובם המכריע של המקרים שבהם הופעל כוח נגד אזרחים – קרוב ל-90% – הוא הופעל נגד שחורים, אף-על-פי שהשחורים מהווים רק 67% מהאוכלוסייה.⁶⁶ יתר על כן, 85% מעצירות כלי-הרכב, 90% מהזימונים לדין ו-93% מהמעצרים ששוטרי פרגוסון מבצעים מכוונים נגד חברים שחורים בקהילה.⁶⁷ השוטרים משתמשים בטיזורים במקרים שבהם היה עדיף להשתמש בכוח פחות או לא להפעיל כוח כלל, והם גם משסים כלבים בחשודים שאינם חמושים.⁶⁸

הרוח מציין נתונים סטטיסטיים שניתן ללמוד מהם הרבה:

- הסיכוי ששוטרים יערכו חיפוש בעת עצירת כלי-רכב גבוה פי 2.07 כאשר מדובר באפרו-אמריקנים (תוך שליטה במשתנים שאינם קשורים לגזע), אף-על-פי שהסיכוי שיימצאו סחורות מוברחות אצל אפרו-אמריקנים נמוך ב-26%. סיכוייהם של אפרו-אמריקנים לקבל זימון לחקירה גבוהים פי 2, וסיכוייהם להיעצר בעקבות עצירת רכבם גבוהים פי 2.37.
- שוטרים מפעילים כוח נגד אפרו-אמריקנים בשיעור לא-פרופורציוני – 88% מכל האירועים משנת 2010 עד אוגוסט 2014 שבהם דיווח שוטר במשטרת פרגוסון על הפעלת כוח. בכל 14 השימושים בכוח שכללו נשיכות כלבים ואשר צוין בהם גזעו של האדם שננשך, אותו אדם היה אפרו-אמריקני.
- נטייתם של שוטרים לתת כמה זימונים לבית-משפט במהלך אירוע יחיד גדולה יותר כאשר מדובר באפרו-אמריקנים. כך, שחורים קיבלו ארבעה זימונים או יותר ב-73 אירועים בין אוקטובר 2012 ליולי 2014, לעומת שני מקרים בלבד שבהם קיבלו לא אפרו-אמריקנים ארבעה זימונים או יותר במהלך אותה תקופה.
- אפרו-אמריקנים מהווים 95% מכלל הנאשמים בחציית כביש לא כחוק, 94% מכלל הנאשמים באי-היענות לשוטר, 92% מכלל הנאשמים בהתנגדות למעצר, 92% מכלל הנאשמים בהפרעת הסדר הציבורי ו-89% מכלל הנאשמים באי-ציות.

64 שם, בעמ' 26.

65 שם, בעמ' 4.

66 שם, בעמ' 4, 28.

67 שם, בעמ' 4.

68 שם, בעמ' 28.

- סיכוייהם של אפרו-אמריקנים לגרום לכך שהשופט המחוזי יבטל את ההאשמות נגדם נמוכים ב-68% מסיכוייהם של אחרים.
- בשנת 2013 היו אפרו-אמריקנים 92% מהנאשמים שהוצא נגדם צו מעצר.
- אפרו-אמריקנים מהווים 96% מהעצורים שנעצרו אך ורק בשל דוח שקיבלו מהעירייה.⁶⁹ החוקרים מצאו ראיות להפליה מכוונת ולעוינות גזעית בהתבסס על: (1) "עקביות ועוצמה" של הבדלים גזעיים בטיפולם של השוטרים ובתי-המשפט; (2) חילופי-דברים ישירים בין השוטרים לבין עובדי בתי-המשפט שבהם ניכרו דעות קדומות נגד שחורים; (3) התבטאויות אחרות שהצביעו על כך שבת-המשפט והשוטרים טיפחו סטריאוטיפים גזעיים; (4) נתוני רקע והקשר סביב האכיפה המפלה של משטרת פרגוסון; (5) שימוש עקי של ראיות העיר בדרכי פעולה הידועות כבעלות השפעה שונה על שחורים, והימנעות מתיקון המצב.⁷⁰ כמו-כן מצא הדוח כי מערכת הבקרה על השימוש בכוח "בלתי-יעילה בעליל".⁷¹ בדרך-כלל שוטרים אינם מדווחים כלל על שימוש בכוח.⁷² מפקחי משטרה אינם עורכים כמעט חקירות של אירועים שבהם הופעל כוח, וכאשר הם עושים זאת, הם אינם מראיינים עדי-ראייה, אינם מבקשים לצפות בתצלומים של אירועים שהתרחשו במתקני כליאה ואינם בוחנים סרטי וידיאו של טיזורים. הם פשוט מסכמים את גרסתו של השוטר לאירועים.⁷³ לסיכום, הדוח של משרד המשפטים האמריקני על משטרת פרגוסון הוא דיווח מזעזע על הפרות חוקתיות על-ידי המשטרה המכוונות בעיקר כלפי חברי הקהילה האפרו-אמריקנית. הוא מצביע על כישלון מנהיגותי והעדר מאמץ להפעיל תוכניות הכשרה לשוטרים, ועל אוזלת-ידם של מפקחי המשטרה בהפעלת סמכותם ללמד את השוטרים אמצעי התנהגות חוקתיים ובהענשת שוטרים שמתנהגים באופן שאינו חוקתי. יתר על כן, הדוח חושף ראיות ישירות למקרים רבים שבהם השמיעו בעלי סמכות הערות פוגעניות כלפי חברים שחורים בקהילה ונקטו סטריאוטיפים גזעיים.⁷⁴ לבסוף, הדוח קובע כי חברים רבים בקהילה השחורה טוענים כי שוטרי משטרת פרגוסון השמיעו קריאות גזעניות כאשר התעמתו עם אנשים מהקהילה.⁷⁵

* * *

שני הדוחות שנדרונו לעיל כוללים נתונים חשובים על מה שאירע בקליבלנד ובפרגוסון, ועשויים להצביע על התנהגויות הגורמות למקרי ירי גם בערים אחרות. אבל הם אינם דנים בתרומתו החשובה של המגדר – ובמיוחד של הגבריות – לתוצאות בערים אלה. אחת הסיבות

69 שם, בעמ' 62.

70 שם, בעמ' 70-71.

71 שם, בעמ' 38.

72 שם.

73 שם, בעמ' 39.

74 שם, בעמ' 72-73.

75 שם, בעמ' 73. בתגובה על הדוח הורה שופט עירוני שהתמנה לאחרונה למשוך את כל צווי המעצר שהונפקו לפני 2015. ההוראה קובעת כי מי שקיבלו את הצווים יוכלו לפנות לבית-המשפט, והשופט יקבע תוכניות לפרישת תשלומים או יאפשר להם לבצע עבודות שירות במקום תשלום או יבטל לגמרי את הצו. ראו: Greg Botelho & Sara Sidner, *Ferguson Judge Withdraws All Arrest Warrants Before 2015*, CNN, <http://edition.cnn.com/2015/08/24/us/ferguson-missouri-court-changes> (last updated Aug. 25, 2015).

היא כנראה שגבריות נחשבת טבעית עד כדי כך שהמתבונן מהצד אינו מבחין בה כלל. לגזע ולמעמד יש חשיבות ניכרת בכל הקשור להתנהגויות המתוארות בדוחות של משרד המשפטים האמריקני, אבל ללא הבנת הגבריות, חסרה הרגל השלישית של החצובה שהניתוח נשען עליה. הגבריות הן בגדר הסבר סמוי בדוחות אלה. פרק ב מסביר את תיאוריית הגבריות, וכיצד היא מתקשרת לגזע ולמעמד.

ב. לימודי הגבריות ותיאוריית הגזע הביקורתית: הגמוניה, זכויות יתר והכנעה

1. הקדמה לתיאוריית הגבריות

מומחים לגבריות הם פמיניסטים ופמיניסטיות הסבורים כי מחקר על גברים וגבריות משלים בצורה הולמת את התובנות הפמיניסטיות. גם תיאוריות פמיניסטיות וגם תיאוריות של גבריות טוענות כי מגדר הוא מבנה חברתי. גברים ונשים נבדלים אומנם אלה מלאלה מבחינה גופנית, במיוחד בכל הקשור לתפקיד הרבייה, אולם נשיות וגבריות אינן נובעות אך ורק מהביולוגיה של נשים וגברים.⁷⁶ למעשה, תכונות אלה, ברובן הגדול, מוכנות חברתית באמצעות מבנים בלתי־נראים המחזקים את התפקידים המגדריים ואת המסרים החברתיים לילדים ולילדות, לגברים ולנשים.

אנשי תיאוריית הגבריות טוענים כי גברים דוכשים גבריות בכך שהם פועלים בהתאם לציפיות החברתיות בהקשרים שונים.⁷⁷ הם סבורים כי הפמיניזם מזניח את חקר מערכות היחסים המדרגיות בקרב גברים ואת האופן שבו יחסים אלה משפיעים על גברים ונשים כאחד.⁷⁸ בעוד הפמיניזם עשוי לראות בגברים ציבור חזק ואחיד המשליט את כוחו במטרה לפגוע בנשים,⁷⁹ תיאוריית הגבריות מצביעה על מבנים מגדריים שדורשים מגברים "לנהוג כגברים אמיתיים".

ההגדרה של "גברים אמיתיים" שנויה במחלוקת ומשתנה תדיר, אולם המונח "גבריות הגמונית" מתאר את הגבריות האידיאלית שבידה נתון מירב הכוח בכל זמן ומקום נתונים.⁸⁰ בתרבות המערבית הגבריות ההגמונית מתמקדת בתחרות, בתוקפנות, בעצמאות, בשליטה

76 Nancy E. Dowd, *The Man Question: Male Subordination and Privilege* 60–61 (2010) (המציינת כי הרעיון שגבריות היא מבנה חברתי, ולא תכונה ביולוגית מולדת, הוא מסקנה "מקובלת בקרב חוקרי הגבריות"). לפמיניסטים יש השקפות דומות לגבי הנשיות. כלומר, "חולשתן" של הנשים נובעת בדרך־כלל מאי־שוויון במבני הכוח החברתיים, ולא מביולוגיה. שם, בעמ' 1.

77 James W. Messerschmidt, *Masculinities and Crime: Critique and Reconceptualization of Theory* 79–81 (1993).

78 *Masculinities and the Law: A Multidimensional Approach* (Frank Rudy Cooper & Ann C. McGinley eds., 2012).

79 ראו Messerschmidt, לעיל ה"ש 77, בעמ' 45; Dowd, לעיל ה"ש 76, בעמ' 16.

80 R. W. Connell, *Masculinities* 77–78 (2nd ed. 2005) (יצא לאור גם בעברית: רייווין קונל גבריות (עודד וולקשטיין מתרגם, דני קפלן עורך מדעי, 2009)).

וביכולת לנקוט אלימות.⁸¹ היא מתארת בדרך-כלל גברים לבנים בעלי מקצועות חופשיים מן המעמד הבינוני-הגבוה, המייצגים את הגרסה האידיאלית של הגבריות בגלל הקשר החשוב שבין גבריות לפרנסה.

אנשי תיאוריית הגבריות טוענים כי כפרטים גברים נתונים בלחצים בלתי-פוסקים לשאוף לצורת הגבריות ההגמונית.⁸² בעוד גברים רבים מנסים לציית לאידיאל החברתי של הזכר ההגמוני, רוב הגברים רואים בהשגת האידיאל מטרה בלתי-אפשרית, ו"מפתחים צורות מגוונות של התאמות, פרשנויות והתנגדות למה שנחשב מבחינה אידיאולוגית לדפוסים הגמוניים".⁸³

למעשה, גברים רבים מרגישים לחצים ניכרים לציית לנורמות של גבריות שזוכות בכבוד רב יותר בתרבות החברתית המקומית שלהם. צורות גבריות אלה הן גבריות "כפופות" (subordinated) או "מתנגדות" (oppositional). גברים שמממשים גבריות כפופות או מתנגדות הם עשירים פחות ובעלי השפעה פחותה מגברים המממשים גבריות הגמונית; הם מפגינים התנהגויות גבריות תוך התנגדות לגבריות ההגמונית (ולעיתים תוך איום עליה).⁸⁴ לעיתים קרובות גברים אלה מפגינים את גבריותם בדרך היפר-גברית גופנית או עוצמתית יותר. דוגמות של גברים המבססים את ערכם באמצעות התנהגויות היפר-גבריות הם עובדי צווארון כחול בבתי-חרושת, שוטרים ולוחמי-אש,⁸⁵ או נערים שחורים משכונות עירוניות עניות המאמצים את "הפוזת הקולית" ("cool pose") – גרסה של היפר-גבריות המדגישה את קשיחותם ואת היותם בלתי-מנוצחים.⁸⁶

למרות מעמדן הנמוך, לגבריות הכפופות יש השפעה רבה על קביעת נורמות של התנהגות גברית בקהילות עירוניות עניות ובקרב בני מעמד הפועלים. גם הקורבנות של אלימות השוטרים וגם השוטרים עצמם באים לרוב מקהילות אלה. הקורבנות באים בדרך-כלל מקהילות עניות או משכונות עירוניות של מיעוטים בני מעמד הפועלים, ואילו השוטרים הלבנים באים בדרך-כלל מקהילות של לבנים בני מעמד הפועלים.

אבל גבריות אינן רק התנהגויות תחרותיות של פרטים. גבריות, כמו כן במאמר זה, מהוות מבנה חברתי המבוסס על מגדר, ומנהגים רבים סובבים סביבן. גברים לומדים מגיל ילדות לא להתנהג כמו אישה ("אל תזרוק את הכדור כמו ילדה") ולא להיות הומו.⁸⁷ ההתייחסות להומוסקסואליות משתנה כל הזמן, אבל רבים מההורים ומהמורים עומדים על כך שבנים יתנהגו כמו בנים, כלומר, שאסור להם להפגין שום תכונה נשית או "כמו-נשית". המאפיינים

JAMES W. MESSERSCHMIDT, NINE LIVES: ADOLESCENT MASCULINITIES, THE BODY, AND VIOLENCE 10 (2000) 81

CONNELL, לעיל ה"ש 80, בעמ' 121-124. 82

BARRIE THORNE, GENDER PLAY: GIRLS AND BOYS IN SCHOOLS 106 (1993) 83

MESSERSCHMIDT, לעיל ה"ש 81, בעמ' 11-12. 84

ראו באופן כללי: Ann C. McGinley, Ricci v. DeStefano: A Masculinities Theory Analysis, 85

Frank Rudy Cooper, "Who's the (לוחמי-אש); 33 HARV. J.L. & GENDER 581 (2010)

Man?": Masculinities Studies, Terry Stops, and Police Training, 18 COLUM. J. GENDER

& L. 671 (2009). (שוטרים).

ראו להלן חלק ג(ד) לתיאור "הפוזת הקולית". 86

ראו Dowd, לעיל ה"ש 76, בעמ' 62. 87

ה"כמו־נשיים" כוללים, בין היתר, הפגנת אכפתיות ורגשות, הנתפסים כקשורים להוויית האישה ("בנים אינם בוכים").⁸⁸ גברים כקבוצה זוכים ב"דיווידנד הפטריארכלי" – זכויות־היתר של עוצמה ומשאבים המתלוות להווייתם כגברים – אבל בגלל הלחצים המופעלים עליהם כיחידים להיות גבריים כהלכה, הם מרגישים לעיתים קרובות חסרי אונים.⁸⁹ יתר על כן, הצמתים שבהם הגבריות נפגשת עם מעמדות וגזעים שונים משפיעים על היתרונות או החסרונות היחסיים שיהיו לגבר המסוים. ההתבוננות על אנשים דרך עדשת הגבריות בשילוב עם עדשות של גזע ומעמד עוזרת להסביר מה קורה, לדוגמה, כאשר אזרחים קוראים תיגר על המשטרה. לפני שנצלול עמוק יותר לתיאוריית הגבריות בהקשר המסוים של שוטרים וקורבנותיהם, נדון בסעיף הבא בכמה מושגים בתיאוריית הגזע הביקורתית ובתיאוריית הרבי־מדיות, וכיצד מושגים אלה תומכים בהבנת הגבריות והגזע בהקשר של שיטור.

2. מושגי־יסוד בתיאוריית הגזע הביקורתית

תיאוריית הגזע הביקורתית היא תיאוריה בין־תחומית במשפטים השואבת מכמה תחומים במדעי החברה, כגון היסטוריה, סוציולוגיה ולימודים אתניים. התיאוריה מניחה כמה מושכלות־יסוד, אשר שניים מהם חשובים למאמר זה: ראשית, גזע הוא הבניה חברתית אולם הוא רלוונטי מבחינה מהותית; שנית, קבוצות מסוימות בחברה אומנם ממשיכות להשמיע דעות גזעניות בגלוי ובמודע, אולם אין די במיגור הגזענות הגלויה, מפני שקיימות עדיין צורות סמויות או בלתי־מודעות של גזענות הנובעות מההיסטוריה שלנו, ואנשים לבנים מתקשים להיפטר מהן או אינם מבחינים בהן כלל.⁹⁰ כפי שמסכמים מייקל אומי והווארד ויננט, גזע אינו רק הבניה אידיאולוגית, וגם אינו רק מצב אובייקטיבי.⁹¹

(א) מובנה חברתית אבל רלוונטי מבחינה מהותית

תיאוריית הגזע הביקורתית מסבירה כי גזע הוא הבניה חברתית ובה־בעת הוא רלוונטי מבחינה מהותית. לאנשים מגזעים שונים יש מאפיינים גופניים מבחינים. אולם מאפיינים גופניים אלה, כמו פנוטיפים (הביטויים הפיזיים של תכונות גנטיות), אינם קובעים בצורה ביולוגית את האישיות, תכונות האופי, האינטליגנציה או מאפיינים אישיים חשובים אחרים. למעשה, ההבדל הביולוגי חסר חשיבות, אבל החברה מייחסת לו משמעות ניכרת. ההיסטוריה והשפעותיה החברתיות יצרו גזע. כלומר, בארצות־הברית, בגלל ההיסטוריה של העבדות, חוקי ג'ים קרואו⁹² וההפליה, לגזע השחור יש משמעות חברתית. מאחר שהחברה האמריקנית חקקה בגוף השחור משמעות נחותה מזו של הגוף הלבן, לשחור (blackness) יש משמעות

88 ש.ם.

89 Connell, לעיל ה"ש 80, בעמ' 79.

90 McGinley & Cooper, לעיל ה"ש 22, בעמ' 6.

91 Michael Omi & Howard Winant, *The Theoretical Status of the Concept of Race, in RACE, IDENTITY, AND REPRESENTATION IN EDUCATION* 3, 4–7 (Cameron McCarthy et al. eds., 2nd ed. 2005)

92 להיסטוריה של חוקי ג'ים קרואו ראו Kareem Nittle, לעיל ה"ש 11.

מהותית בחברה, אף־על־פי שההבדלים בין אנשים שחורים לאנשים לבנים לא היו מהותיים במנותק מהתרבות שלנו. בגלל ההיסטוריה שלנו – שכללה יצירה ושימור של קטגוריות חברתיות של גזע – השחור רלוונטי מפני שהוא מתקשר לדעות קדומות ולסטריאוטיפים חזקים המשפיעים על האופן שבו החברה והמוסדות החברתיים מעוצבים ועל הדרך שבה אנשים יחידים פועלים במסגרת אותם מוסדות.

השחור מובנה מבחינה חברתית כנחות מהלובן. אבל אף־על־פי שאין שום הבדל ביולוגי חשוב, לשחורים רבים יש מאפיינים גופניים מזהים, כגון פנוטיפ, אשר בשילוב עם ההבניה החברתית של גזע הופכים את השחור לחיסרון מהותי בארצות־הברית. לכך אנשי תיאוריית הגזע הביקורתית מתכוונים כאשר הם אומרים כי הגזע הוא הבניה חברתית אבל בה־בעת הוא מהותי.

(ב) הטיה מבנית שמבוטאת באופן סמוי

המושכל החשוב השני בתיאוריית הגזע הביקורתית הוא כאמור שאף־על־פי שהחברה מסתייגת מגזענות גלויה, הגזענות עורונה קיימת. מהזרין בנג'י ואנתוני גרינוולד, יחד עם חוקרים נוספים ממדעי החברה, מסיקים בהסתמך על ממצאים אמפיריים מובהקים כי גזענות סמויה עורונה נפוצה בחברה שלנו; אחוז גבוה מאלה שמאמינים כי הם אינם גזענים אינם מודעים לכך שלמעשה הם מחזיקים בהשקפות גזעניות סמויות.⁹³ הטיה סמויה זו מזיקה מאוד לשחורים, מפני שהיא משפיעה על המדיניות והפרקטיקות הנוצקות אל תוך המבנה של המשפט והחברה. ככל הנראה היא גם אחראית לתגובות של יחידים המבוססות על סטריאוטיפים שהחברה מלמדת את חבריה מרגע לידתם.

(ג) תיאוריית הגזע הביקורתית ותיאוריית הגברויות הרב־ממדיות

תיאוריית הגזע הביקורתית ותיאוריית הגברויות חופפות בדרכים רבות. ראשית, כשם שחוקרי תיאוריית הגזע הביקורתית סבורים כי גזע הוא הבניה חברתית, כך חוקרי הגברויות טוענים כי מגדר הוא הבניה חברתית. אף־על־פי שיש הבדלים גופניים בין גברים לנשים, ההבדלים הללו מקבלים משמעות וחשיבות בעיקר ממסרים וממבנים חברתיים. יתר על כן, המגדר עצמו הוא חברתי: אין לו כל משמעות מחוץ להקשר החברתי שבו הוא קיים. תיאוריית הגברויות הרב־ממדיות, המשלבת את התובנה של תיאוריית ההצטלבויות (intersectionality) שזהויות ייחודיות נוצרות בהצטלבות של שתי זהויות או יותר,⁹⁴ בוחנת את הזהויות השונות של האדם כפי שהן באות לידי ביטוי בהקשר של מצב מסוים. לדוגמה, לגבר שחור המועסק בעבודה של צווארון כחול, דוגמת המשטרה, יהיה הרבה יותר כוח מאשר לשוטרת שחורה. אבל ברחוב, בגלל טבעו של השיטור והסטריאוטיפים של גברים שחורים, גבר שחור ימשוך

MAHZARIN R. BANAJI & ANTHONY G. GREENWALD, BLINDSPOT: HIDDEN BIASES OF GOOD PEOPLE (2013).

94 ראו באופן כללי: Kimberle Crenshaw, *Mapping the Margins: Intersectionality, Identity, Politics, and Violence Against Women of Color*, 43 STAN. L. REV. 1241 (1991).

הרבה יותר תשומת-לב שלילית מהשוטרים מאשר אישה שחורה. כך, למעשה, כוחו של הגבר השחור אל מול האישה השחורה משתנה בהתאם לנסיבות.⁹⁵

מאמר זה עוסק באלימות שהמדינה מפעילה באמצעות השוטרים על גברים שחורים, ובמערכת הקשרים של האלימות הזאת עם צורות מבניות והפגנות פרטניות של גבריות. אבל חשוב להבין שמבנים והפגנות של גבריות קיימים בשני הצדדים. כלומר, החברה רואה בדרך-כלל גברים שחורים כבעלי גבריות כושלת או מופרזת. השקפה זו מחזיקה מעמד בעקבות מאות שנים של התנהגות והתייחסות כלפי גברים שחורים. חלק מהגברים השחורים הגיבו על כך בגבריות של התנגדות, ובכך חיזקו סטריאוטיפים בדבר ההיפר-גבריות של גברים שחורים. שחורים אחרים מאמצים "פוזות קוליות", הכרוכות בפשיעה או בהיפר-מיניות. המדינה, בתורה, הגיבה בפרישה חסרת תקדים של כוחות משטרה חמושים בשכונות עוני שחורות. כיום זו תוצאה של "המלחמה בסמים" שהנהיג רונלד ריגן.⁹⁶ אף שאין כמעט אפשרות להוכיח קשר של סיבה ותוצאה, אי-אפשר להכחיש שהחברה האמריקנית יצרה את התנאים שבמסגרתם כוח משטרה חמוש הורג גברים שחורים בקצב מבהיל.⁹⁷

חשוב עם זאת להבין כי יש תקווה לשינוי. הדמוגרפיה של המשטרה משתנה. בעוד שבשנות השבעים היוו השחורים רק כ-6% מהשוטרים שהושבעו לתפקיד בכ-300 תחנות המשטרה הגדולות ביותר בארצות-הברית, בשנת 2006, בערים שאוכלוסייתן מונה יותר מ-250,000 תושבים, 20% מהשוטרים היו שחורים, ו-14% היו היספנים.⁹⁸ המספרים הללו גדלו מ-18% ומ-9% בהתאמה, בשנות התשעים.⁹⁹ ברוב הערים במדגם, העלייה באחוזי השוטרים בני המיעוטים לא שיקפה רק עלייה באוכלוסיית המיעוטים בערים. למעשה, שיעור השוטרים השחורים וההיספנים עלה הרבה מעבר לשיעורם של שחורים והיספנים באוכלוסיות הערים.¹⁰⁰

פרופ' דייוויד אלן סקלנסקי מסביר כי שינויים אלה פירושם שהמשטרה כבר אינה קבוצה מונוליתית של אנשים עם אותו קול ואותו רעיון. כיום מה שהיה מבנה מנותק והומוגני "משתנה עכשיו בעצמו, מתפצל, ונעשה חדיר יותר בשל הגידול בשונות של כוחות המשטרה".¹⁰¹ השונות הגדלה לא שינתה את המשטרה באופן קיצוני, ובכל הנוגע במטרות התפעוליות הכחול (צבעם של מדי השוטרים) עודנו כחול (הזהות המשותפת של השוטרים). אבל ברמת הטיפול בקריאות בשטח השוטרים הם קבוצה לכידה פחות.¹⁰² ייתכן שזה דבר טוב, שכן יש תקווה מסוימת ששינוי יפתח את המשטרה לרפורמות משמעותיות.¹⁰³ מסיבה

95 McGinley & Cooper, לעיל ה"ש 22, בעמ' 6-7.

96 ראו להלן חלק ג(ב).

97 ראו שם.

98 David Alan Sklansky, *Not Your Father's Police Department: Making Sense of the New Demographics of Law Enforcement*, 96 J. CRIM. L. & CRIMINOLOGY 1209, 1213 (2006)

99 שם.

100 שם, בעמ' 1215.

101 שם, בעמ' 1240.

102 שם, בעמ' 1232.

103 שם, בעמ' 1240.

זו מאמר זה מתפרסם ממש בעיתו. פרק ג עוסק ברקע החברתי וההיסטורי שהוביל להרג אזרחים על-ידי שוטרים ובתפקיד שהגבריות ממלאת בהרג זה.

ג. הסברת הקונפליקט בין שוטרים לבין גברים שחורים

1. הפגנת גבריות באמצעות עבודה ופשע: חשיבותו של המעמד

נתונים סטטיסטיים בין-לאומיים על המגדר של מי שמבצעים מעשי אלימות מראים ללא יוצא מן הכלל שיעור מגדרי לא-מאוזן; גברים מבצעים 90%-100 מהאלימות ברחבי העולם, ונשים אחראיות לפחות מ-10% מהאלימות ברחבי העולם.¹⁰⁴ למרבה האירוניה, רוב הקרימינולוגים שפעלו לפני סוף המאה העשרים מעולם לא ביררו לעצמם את נושא המגדר כאשר חקרו אלימות, ובפרט התעלמו מחשיבותה של הגבריות בחקר הפשע.¹⁰⁵ הקרימינולוג ג'יימס מסרשמידט שבר את המסורת הזאת. הוא מסביר כי המנבאים החשובים ביותר של הפשע הם מגדרו וגילו של ה"פושע". נערים מעורבים בפשע בשיעור גבוה בהרבה מאשר גברים מבוגרים יותר או נשים בכל גיל שהוא. אבל כאשר לשאלה מתי גבר נהפך ל"מבוגר מדי" להיות מעורב בפשע קיים הבדל משמעותי, המבוסס על מעמד והזדמנות. בשכונות עוני בערים גברים מעורבים בפשע בשיעורים גבוהים הרבה יותר – לא רק כדי לשרוד, אלא גם כדי להפגין גבריות – ולכן הם "מתבגרים אל מחוץ לפשע" מאוחר יותר מאשר בשכונות של מעמד הפועלים.

מסרשמידט מסביר את הקשרים בין גבריות, גזע, מעמד ופשע. בניגוד לסוציולוגים מוקדמים יותר, שטענו כי הפשע נובע מהביולוגיה הגברית, מסרשמידט מניח כי הפשע עצמו הוא אמצעי להפגנת הגבריות ולמימוש.¹⁰⁶ לגברים ולנערים ממעמדות שונים יש קשרים שונים לפשע, והם מממשים את גבריותם באמצעות ביצוע סוגים שונים של פשעים.

(א) נערים לבנים בני המעמד הבינוני-הגבוה¹⁰⁷

נערים בני המעמד הבינוני-הגבוה, שרובם לבנים, בונים את גבריותם באמצעות הישגים אקדמיים, מפני שהצלחה אקדמית קשורה למעמד של מפרנסים.¹⁰⁸ בעיניהם של אותם נערים וגברים, עבודה בשוק העבודה בשכר גבוה, תחרותיות, הישגים אישיים, שאפתנות ואחריות הם סמנים של גבריות.¹⁰⁹ אף-על-פי שנערים מעריכים עצמאות בבית-הספר, סביבת בית-

Lee H. Bowker, *Introduction, in* MASCULINITIES AND VIOLENCE xiv (Lee H. Bowker ed., 1998).

MESSERSCHMIDT, לעיל ה"ש 77, בעמ' 1.

שם, בעמ' 79-80.

107 אין כוונתי להציג את ההתנסויות של הקבוצות שאני דנה בהן בתת-סעיף זה כהכרחיות. כמובן, לא כל הגברים הלבנים בני מעמד-הביניים דומים זה לזה, וכך גם לא כל הגברים השחורים וכולי. אבל ההבחנות האלה הן הכללות המבוססות על מחקרו של מסרשמידט על קבוצות אלה.

108 ראו MESSERSCHMIDT, לעיל ה"ש 77, בעמ' 93.

שם. 109

הספר אוכפת משטר סמכותני המגביל את העצמאות. ובכל־זאת, נערים לבנים בני המעמד הבינוני נכנעים לשליטת בית־הספר.¹¹⁰ מחוץ לבית־הספר, נערים לבנים בני המעמד הבינוני־הגבוה, בתגובת־נגד על השליטה ה"מסרטת" של בית־הספר, מחזירים לעצמם את הכוח באמצעות מעורבות ב"צורות פשיעה ייחודיות לגילם".¹¹¹ פשעי נוער הם מקור ל"הכרה גברית", המאפשרת לנערים להתחבר זה עם זה.¹¹² הם מעורבים בפשעים שמרשימים נערים אחרים, כגון ונדליזם, עברות קלות ומעשי קונדס. התנהגות זו מחזירה לנערים את הגבריות והעצמאות שהם מאבדים כאשר מגבילים אותם בבית־הספר.¹¹³

(ב) נערים לבנים ממעמד הפועלים

נערים לבנים בני מעמד הפועלים חווים לעיתים קרובות את בית־הספר כנוקשה וכ"מסרט".¹¹⁴ הם מגדירים את גבריותם כניגוד לעולם האקדמי, מפני שבעיניהם עבודה פיזית מספקת את המשרות היחידות שהן גבריות באמת הן אלה הכרוכות בעבודה פיזית.¹¹⁵ לבית־הספר אין כל ערך בעיניהם, והם יוצרים "קבוצה לא־מוכנית נוגדת־בית־ספר החוצבת בעבורם מרחב גברי ייחודי בתוך בית־הספר".¹¹⁶ הם משתמשים בקטטות אלימות כאמצעי להפגין את עליונותם הגברית על המורים ועל התלמידים והתלמידות הלבנים בני המעמד הבינוני־הגבוה.¹¹⁷ קטטות לגביהם הן אמצעי ל"בניית גבריות מתנגדת כעיסוק קולקטיבי".¹¹⁸ מחוץ לבית־הספר, נערים לבנים ממעמד הפועלים מבצעים פשעי שנאה בשיעורים גבוהים יחסית לשיעורם באוכלוסייה. פשעי שנאה הם צורות פומביות של גבריות המאפשרות לנערים לבנים ממעמד הפועלים להפגין את עליונותם הגברית על הומוסקסואלים ובני גזעים אחרים.¹¹⁹ רבים מאותם נערים לבנים בני מעמד הפועלים באים ממשפחות שעובדות עבודה פיזית, ולרבים מהם יש ההזדמנות לעבוד במשך שנת הלימודים ובחופשת הקיץ במלאכות עתירות עבודה.¹²⁰ העובדה שהם מועסקים בעבודה מצמצמת את ההזדמנות שלהם להיות מעורבים בפשעי־רחוב בהשוואה לעמיתיהם בני מעמד הפועלים הנמוך, שרובם בני מיעוטים.¹²¹ אבל הנערים הלבנים האלה, בני מעמד הפועלים, ממשיכים להיות מעורבים בעברות רכוש,

110 שם, בעמ' 94.

111 שם.

112 שם.

113 שם, בעמ' 95. נערים לבנים בני המעמד הבינוני שאינם מצליחים בבית־הספר מפגינים במקרים רבים את גבריותם בדרכים אחרות. הם מתרחקים מהאלימות הגופנית שהנערים ממעמד הפועלים נוקטים, אבל מתגודדים בקבוצות ומעורבים במעשי פשע, כגון ונדליזם. שם, בעמ' 66-67.

114 שם, בעמ' 97.

115 שם.

116 שם, בעמ' 98.

117 שם.

118 שם, בעמ' 99.

119 שם.

120 שם, בעמ' 101-102.

121 שם, בעמ' 101.

באופן ש"משקף את איתלותם בגנבות לצורך השתכרות".¹²² "גנבות מזדמנות" אלה הן בעלות ערך לגבי אותם נערים לא מפני שהם זקוקים לכסף, אלא כאמצעי לבנות לעצמם "גבריות אוטונומית, עצמאית ונועזת".¹²³ המבנים וההתנהגויות הגבריים של הנערים האלה משקפים מעמד, גזע ומגדר.¹²⁴ כמבוגרים, רוב השוטרים באים ממעמד חברתי זה – אותה קבוצה האחראית לרוב פשעי השנאה.

(ג) נערים בני מיעוטים ממעמד הפועלים הנמוך יותר

מסרשמידט מסביר כי לנערים מהמעמדות העניים וממעמד הפועלים המשתתיכים למיעוטים גזעיים אין גישה או כמעט אין גישה לעבודה בתשלום. הם אינם רואים בבית-הספר אמצעי לשיפור סיכוייהם בחיים.¹²⁵ לרבים מבין הנערים הללו הרחוב והפשע נהפכים לעתידם. בבית-הספר נערים אלה מתנגדים להשלטת המרות של המורים מפני שהם רואים בה "הפרה של זכויותיהם הגבריות לאוטונומיה, לעצמאות ולשליטה".¹²⁶ הם פונים לדרך של הפרות סדר ואלימות בבית-הספר כדי להבנות את גבריותם בדרך המבחינה בינם לבין התלמידים הלבנים בני מעמד הפועלים.¹²⁷

מחוץ לבית-הספר, כנופיות-רחוב ואלימות-רחוב נהפכות לאמצעי להשגת "גבריות מתנגדת".¹²⁸ נערים רבים נושרים מבית-הספר ועוסקים במעשי שוד. "שוד מספק טקס פומבי של שליטה והשפלה של אחרים".¹²⁹ מעשי שוד קבוצתיים כרוכים באלימות רבה יותר, ומספקים לנער הזדמנות להוכיח לחבריו שאין בו כל פחד.¹³⁰ כפי שמציין מסרשמידט, "סיטואציית השוד מספקת הזדמנות אידיאלית לבנייה של קשיחות 'הכרחית' ו'זכריות'; היא מספקת אמצעי להבניית אותו סוג מסוים של גבריות – הגבר הקשוח. כלומר, בהקשר החברתי שבו נערי הגטו והשכונות מוצאים את עצמם, שוד הוא פעולה רציונלית לעשיית מגדר' ולהשגת כסף".¹³¹

מאחר שלצעירים בני מיעוטים אין כמעט הזדמנויות כלכליות, נדרש להם זמן רב יותר כדי "להתבגר אל מחוץ לפשע" מאשר לנערים לבנים בני מעמד הפועלים.¹³² חלק מאותם נערים בני מיעוטים מצטרפים לכנופיות. מעשה זה הוא ביטוי של גבריות. כנופיות יריבות נאבקות על השליטה בדרך שמאפשרת להן לממש את גבריותן.¹³³ בארצות-הברית הצעירים הללו חיים בשכונות המהוות בדרך-כלל מטרה למשטרה.

122 שם.

123 שם, בעמ' 102.

124 שם, בעמ' 102.

125 שם, בעמ' 104.

126 שם.

127 שם, בעמ' 104-105.

128 שם, בעמ' 105.

129 שם, בעמ' 107.

130 שם.

131 שם.

132 שם, בעמ' 109.

133 שם, בעמ' 111.

2. מגדר, גזע, מעמד, שוטרים וחשודים שחורים

(א) שיטור ממוגדר

עבודת המשטרה היא בעלת מגדר גברי.¹³⁴ כפי שמציין פרופ' לי גודמרק, "השיטור חולק מאפיינים משותפים אחדים עם מוסדות הבנויים על טהרת הגברים, כגון נבחרות ספורט או בתי-ספר נפרדים לבנים: צורך בשליטה, דגש בסולידריות גברית, ועמידה על כך שהאחרים בקבוצה יהיו מוגנים... התמקדות באומץ פיזי והאדרת האלימות".¹³⁵ התכונות הגבריות שהחוקרים מזהים אצל שוטרים גברים כוללות "אישיות לוחמנית, התנגדות להנהלה, נטייה לאלימות ושימוש בנשק", שליטה עצמית, קשיחות, החלטיות, אי-הפגנת רגשות, חזק, שתלטנות ושליטה.¹³⁶ יתר על כן, בעבודתם שוטרים גברים מזלזלים בשוטרות וכן בנשים בקהילה, במטרה לחזק את גבריותם שלהם ואת זו של המשטרה.¹³⁷

נשים לא נכנסו לכוחות המשטרה אלא בשנות השבעים, וגם אז הן שובצו בדרך-כלל בתפקידים שנחשבו נשים, כגון טיפול בצעירים או בקורבנות של אלימות במשפחה. נשים לא טיפסו אז לדרגות ההנהלה הבכירה.¹³⁸ גם כיום שוטרות מהוות מיעוט קטן בקרב כוחות המשטרה ברחבי ארצות-הברית. על-פי נתוני משרד המשפטים של ארצות-הברית, בשלוש-עשרה הערים הגדולות ביותר היוו השוטרות בין 9% ל-27% מהמשטרה בשנת 2007, עם חציון של 17%.¹³⁹ ככל שכוח המשטרה קטן יותר, גם שיעורן של הנשים בכוח קטן יותר. בשנת 2007 נע שיעור השוטרות בכוחות המשטרה המקומיים ובמשרדי השריפים מ-4% במחלקות ובמשרדים הקטנים ביותר עד ל-14% במחלקות ובמשרדים שבהם יותר ממאה שוטרים.¹⁴⁰ לגברים בתפקידי שיטור יש סמכות גדולה יותר מאשר לעמיתותיהם הנשים. יתר על כן, עבודת המשטרה מאפשרת לגברים להבנות את גבריותם.¹⁴¹

שוטרות ושוטרים מפגינים נשיות וגבריות בעבודתם: כאשר נשים וגברים הם שותפים, הגברים הם שמנהלים בדרך-כלל את השותפות, שולטים במשמרת ועורכים את הראיונות עם עדי-ראייה וקורבנות, בזמן שהאישה היא שכותבת את הדוחות ומטפלת בניירת.¹⁴² יחסם של שוטרים גברים לאלימות במשפחה אינו רציני כמו יחסן של שוטרות לנושא, ובמקרים רבים הם עצמם אחראים לאלימות במשפחה.¹⁴³

134 שם, בעמ' 175.

135 Leigh Goodmark, *Hands Up at Home: Militarized Masculinity and Police Officers Who Commit Intimate Partner Abuse*, 2015 BYU L. REV. 1183

136 שם.

137 שם.

138 MESSERSCHMIDT, לעיל ה"ש 77, בעמ' 175.

139 Lynn Langton, *Women in Law Enforcement, 1987–2008* (Bureau of Justice Statistics Crime Data Brief, Jun. 2010), <http://www.bjs.gov/content/pub/pdf/wle8708.pdf>

140 שם.

141 MESSERSCHMIDT, לעיל ה"ש 77, בעמ' 175.

142 שם, בעמ' 176.

143 ראו Goodmark, לעיל ה"ש 135 (המסביר את בעיית נפישותה של האלימות במשפחה בקרב שוטרים גברים).

שוטרות חוות לחצים הנובעים מהטרדות ומהפליות על רקע מין ומגדר בתפקידים אלה, שהם בעיקרם זכריים והיפר-גבריים.¹⁴⁴ כוחות סיוע כמו-צבאיים מיוחדים, כגון צוותי SWAT (Special Weapons and Tactics), הן היפר-גבריות במיוחד.¹⁴⁵ הגבריות המופרזת עלולה למנוע מנשים את האפשרות למלא תפקידים שווים בצוותי SWAT. יתר על כן, מחקר שנעשה לאחרונה הראה כי גברים אינם מאמינים ככלל שנשים כשירות לשמש בצוותי SWAT, אבל נשים אינן מסכימות עם קביעה זו.¹⁴⁶ נשים עזבו את צוותי SWAT בגלל היחס הגרוע שקיבלו מחברי הצוות הגברים.¹⁴⁷

פרופ' פרנק רודי קופר מסביר כי שוטרים גברים מפגינים שני מאפיינים חשובים הנובעים מהצורך שלהם להוכיח את גבריותם.¹⁴⁸ המאפיין האחד הוא נוכחות פיקודית – היכולת להפגין שליטה במצב. נוכחות פיקודית מתארת אמצעי שיטור אגרסיבי – שיטת שליטה גברית שהיא ההפך הגמור ממשא-ומתן ופתרון בעיות.¹⁴⁹ גבריות משמשת מבנה במסגרת השיטור והמשטרה, וגם שולטת באופן שבו כל אחד מהשוטרים, כפרט, מפגין את המגדר שלו. לפעמים אכן דרושה נוכחות סמכותית, במיוחד בהקשרים של גבריות, אבל קיים חשש שישתמשו בה לרעה. המאפיין האחר הוא ששוטרים מצפים שיפגינו כלפיהם כבוד – שוטרים גברים מפרשים קריאת-תיגר על סמכותם כקריאת-תיגר על גבריותם,¹⁵⁰ שהיא מעשה הראוי לעונש. שוטרים משתמשים לעיתים קרובות בכוח מופרז נגד אנשים המתנגדים למעצר או מפגינים חוסר כבוד.¹⁵¹

הצורך הזה להעניש בגין אי-מתן כבוד נובע מתרבות של כבוד הדורשת מגברים להתנהג באופן שמשמר ומקדם את גבריותם אל מול קריאות-תיגר מצד גברים אחרים.¹⁵² למעשה, טוען קופר, שוטרים גברים עוסקים ב"תחרויות של גבריות" עם אנשי השכונה שהם משוטרים בה. תחרויות אלה אינן יכולות להסתיים בכך ששני הצדדים ירסנו את גבריותם: אחד הצדדים ייכנע לכוחו הרב יותר של יריבו, וייתפס כגברי פחות ממנו. השוטר יוצא מתוך הנחת-יסוד שכוחו הגברי גדול יותר, הנחה שהאזרח מולו עלול לקרוא עליה תיגר. אבל כאשר אזרחים קוראים תיגר על מרותם של השוטרים (ובכך, על גבריותם), השוטרים יפעלו לחיזוק מרותם באמצעות התנהגות ש"מסרסת את החשודים ומאדירה את הכבוד הגברי שלהם עצמם".¹⁵³

144 MESSERSCHMIDT, לעיל ה"ש 77, בעמ' 181.

145 Mary Dodge, Laura Valcore & Frances Gomez, *Women on SWAT Teams: Separate but Equal?*, 34 POLICING 699, 707 (2011).

146 שם, בעמ' 705.

147 שם, בעמ' 707.

148 ראו באופן כללי Cooper, לעיל ה"ש 85.

149 שם, בעמ' 694.

150 שם, בעמ' 697.

151 Anthony J. Micucci & Ian M. Gomme, *American Police and Subcultural Support for the Use of Excessive Force*, 33 J. CRIM. JUST. 487, 490 (2005).

152 ראו Cooper, לעיל ה"ש 85, בעמ' 697.

153 שם, בעמ' 701.

פרופ' אנג'לה הריס מציינת כי חשיבותה של ההיפר-גבריות לעבודת המשטרה "מתגלה בעצם הכישורים הנדרשים לתפקיד", המדגישים דימויים צבאיים בארגון וברטוריקה.¹⁵⁴ כפי שנראה בהמשך, העלייה במיליטריזציה של המשטרה אינה מקרית. היא התרחשה כתוצאה משילוב של המלחמה בסמים של ממשל ריגן ותגובה על הפחד מטרור בעקבות הפיגוע במרכז הסחר העולמי בניו-יורק בשנת 2001.

הריס מסבירה כי התרבות הגברית נטועה עמוק בשיטור ברחובות. השוטרים יוצרים אחווה המסתמכת על ההפרדה בינם לבין הפושעים – מנטליות של "אנחנו לעומת הם".¹⁵⁵ הריס רואה דמיון בין המשטרה לבין מה ש"חברות-הרחוב שואפות להיות: שומרים ריכוניים על השטח, מגיני החפים מפשע, ובעלי המונופול על האלימות ועל הסמכות המוסרית".¹⁵⁶ גם כאשר שוטרים יחידים מעורבים בהתנהגות פלילית מובהקת כשהם בתפקיד, קיימת "חומת שתיקה כחולה", והשוטרים מתלכדים כדי להגן על חברם מפני חקירה חיצונית.¹⁵⁷ קוד השתיקה מקשה מאוד לאתר שימוש בכוח מופרז ולחקור אותו כאשר הוא מתרחש.¹⁵⁸ השוטרים מתרחקים מחבר ליחידה ששובר את קוד השתיקה ומחרימים אותו.¹⁵⁹ מאחר שהשוטרים רואים את עצמם כמגיניהן של שכונות "נחמדות" (לבנות ברובן), וכמי שאוכפים את החוק נגד "קהילה של פראי-אדם",¹⁶⁰ מי שמסווג כ"אחר" מבחינה גזעית נהפך לסמל הפשיעה. שוטרים מחזקים את גבריותם בכך שהם מתחברים אל מי שנחשבים בעיניהם "הצודקים", ומגינים עליהם מפני הפרעות מצד אלה המוגדרים בעיניהם פושעים בשל גזעם. הריס מסבירה שגם שוטרים שחורים נוקטים אלימות נגד חשודים שחורים מפני שעבודת המשטרה מספקת לשחורים השחורים הזדמנות ליהנות מזכויות-היתר של הגבריות ההגמונית. ומאחר שהחשודים נחשבים פושעים, ולא שחורים, שוטרים אפרו-אמריקנים יכולים לבצע את עבודת המשטרה מבלי לבגוד בגזעם.¹⁶¹

Angela P. Harris, *Gender, Violence, Race, and Criminal Justice*, 52 STAN. L. REV. 777, 154 .793 (2000).

155 שם, בעמ' 794.

156 שם.

157 שם, בעמ' 795, 797-798.

158 ראו Micucci & Gomme, לעיל ה"ש 151, בעמ' 490.

159 שם, בעמ' 491. דוגמה מימים אלה ל"קוד השתיקה הכחול" ולחשיבות כבודם של השוטרים היא תגובתה של משטרת ניו-יורק כלפי ראש העיר ביל דה-בלזיו לאחר שזה הורה לשוטרי העיר ניו-יורק, בעקבות פרשת אריק גרנר (ראו את תיאור הפרשה להלן בפרק הסיכום), להשתתף בתוכנית "הכשרה מחדש" בת שלושה ימים. יתר על כן, דה-בלזיו ציין כי הוא הזהיר את בנו הצעיר הדו-גזעי מפני סכנות המשטרה. זמן קצר לאחר-מכן, באירוע אחר, נורו שני שוטרים ממשטרת ניו-יורק. כאשר צעד ראש העיר במסדרונות בית-החולים שאליו פונו שני השוטרים שנורו, רבים משוטרי ניו-יורק הפנו אליו את גבם. Alex Altman, *Why New York Cops Turned Their Backs on Mayor de Blasio*, TIME (Dec. 22, 2014), <http://time.com/3644168/new-york-police-de-blasio-wenjian-liu-rafael-ramos/>

160 ראו Harris, לעיל ה"ש 154, בעמ' 797.

161 שם, בעמ' 798.

הריס מדברת על אלימות מגדרית של שוטרים בהקשר המסוים של תקיפה מינית אלימה של חשוד על-ידי שוטרים ממשטרת ניו-יורק. השוטר וולפה תחב בכוח מקל של מטאטא בפיה הטבעת של אבנר לואימה, מהגר מהאיטי, ואז תקע את המקל בפיו של לואימה בעוד שוטר אחר מחזיק בו.¹⁶² עמיתו של וולפה, שהיו עדים לתקיפה, שמרו על קשר שתיקה לפחות עד לפתיחת החקירה.¹⁶³ ההתקפה חיזקה את גבריותם של השוטרים המעורבים במעשה, בכך שהיא הפגינה את העובדה שגבריותם עולה על זאת של החשוד, וברזמן השפילה את גבריותו של מר לואימה. גם השוטרים האחרים שהיו עדים לאירוע וגם משטרת ניו-יורק הרוויחו מהתקיפה ומשתיקת השוטרים שהיו עדים לה. הריס מסבירה כי בשל גזעו ייצג לואימה איום פלילי וגזעי על גבריותם של השוטרים ועל גבריותה של משטרת ניו-יורק.¹⁶⁴ תקיפתו של לואימה על-ידי וולפה הוכיחה כי וולפה ועמיתו ומשטרת ניו-יורק כולה הם גבריים יותר מלואימה.

האירועים של הריגת גברים שחורים על-ידי שוטרים שאני מתארת במאמר זה הם פולשניים פחות מהפגיעה באבנר לואימה, אבל גם הם מייצגים באותה מידה אלימות מגדרית. שוטרים מרגישים צורך להפגין את כוחם הגברי העולה על זה של האנשים שבקרבם הם מסיירים. הסיבה לחלק גדול מההריגות הללו נעוצה ככל הנראה בגזע ובמגדר מפני ששוטרים לבנים פונים לסטריאוטיפים גזעיים ומגדריים של גברים שחורים כאשר הם מבקשים לשפוט מה מידת הסכנה במצבים מסוימים; אצבעם של השוטרים קלה מדי על ההדק. נוסף על כך, השימוש המופרז בכוח מחזק את הגבריות של השוטר היחיד ושל תחנת המשטרה שהוא משתייך אליה, ומשמש מסר לגברים השחורים "פראי-האדם" שהמשטרה נעלה מהם.

(ב) שכונות עוני שחורות, מעצרים בגין סמים והרשעות

כיום כבר אין אומנם הפרדה רשמית בדיוור, אולם בערי ארצות-הברית קיימת בפועל הפרדה גזעית ניכרת בדיוור. בפרט, ברוב שכונות העוני בערי ארצות-הברית רוב האוכלוסייה שחורה או היספנית. בשנת 1982 הכריז ממשל ריגן על מלחמתו בסמים,¹⁶⁵ למרבה הפליאה דווקא בתקופה שבה השימוש בסמים היה בירידה בארצות-הברית.¹⁶⁶ כעבור שנים ספורות, כאשר קוקאין-קראק נעשה נפוץ בשכונות עוני שחורות בלוס-אנג'לס והתחיל להתפשט לאזורים עירוניים ברחבי המדינה, שכר ממשל ריגן צוות מיוחד "כדי לפרסם את הופעת הקוקאין-קראק בשנת 1985, כחלק ממאמץ אסטרטגי לבנות תמיכה ציבורית וחוקתית במלחמה".¹⁶⁷ כפי שמסבירה מישל אלכסנדר, מחברת הספר *The New Jim Crow*, הקמפיין

162 שם, בעמ' 778.

163 שם.

164 שם, בעמ' 798.

165 ALEXANDER, לעיל ה"ש 10, בעמ' 5. המחקר מראה כי קיים מתאם חיובי בין השילוב של אי-שוויון בהכנסות ואיום גזעי על-ידי אזרחים שחורים לבין הגידול בשימוש של החברה האמריקנית בשיטור. ראו: Jason T. Carmichael & Stephanie L. Kent, *The Persistent Significance of Racial and Economic Inequality on the Size of Municipal Police Forces in the United States, 1980–2010*, 61 Soc. Probs. 259, 276 (2014).

166 ALEXANDER, לעיל ה"ש 10, בעמ' 7.

167 שם, בעמ' 5.

התקשורת נחל הצלחה מיידית, עם תמונות של "זונות" ו"סוחריי" קראק שחורים, אשר "אישרו את הסטריאוטיפים הגזעיים השליליים ביותר" על אזרחים שחורים המתגוררים בשכונות עוני שחורות.¹⁶⁸ החוק נגד שימוש לרעה בסמים, שעבר בקונגרס בשנת 1986 (Anti-Drug Abuse Act of 1986), קבע עונשים כבדים בהרבה בגין שימוש בקוקאין-קראק או הפצתו בהשוואה למקבילה שלו קוקאין-אבקה, והחיל את העונשים הללו על החוקה, שימוש או הפצה של כמויות קטנות בהרבה של קראק מאשר קוקאין-אבקה.¹⁶⁹ חוק זה השפיע באופן מפלה על קהילות שחורות, מפני שקוקאין-קראק היה נפוץ יותר בקרב קהילות שחורים, בעוד קוקאין-אבקה היה נפוץ יותר בקרב לבנים. רק בשנת 2010 תיקן הקונגרס את החוק בניסיון להשוות את העונשים על קוקאין-קראק וקוקאין-אבקה.¹⁷⁰

יש להבהיר כי נכון לשנת 2006 היה שיעור הלבנים הלא-היספנים בקרב צרכני הקוקאין-קראק גבוה בהרבה (67%) משיעור השחורים הלא-היספנים (17%), אבל בקהילות העניות של השחורים היה הקוקאין-קראק נפוץ יותר מאשר קוקאין-אבקה.¹⁷¹ סמים לא-חוקיים רבים יותר מצאו את דרכם לשכונות עוני במרכזי הערים, והמלחמה בסמים הובילה לגידול דרמטי במספר המעצרים וההרשעות בגין עבירות סמים.¹⁷²

אבל המלחמה בסמים לא התמקדה רק בקוקאין-קראק. ה"מלחמה" הזאת גרמה לדריכות מוגברת של כוחות המשטרה בנוגע לקהילות של בני מיעוטים עניים בערים הגדולות, אשר נמשכת זה יותר משלושים וחמש שנים. ברנרד הרקורט וינס לודוויג מצאו כי בעיר ניו-יורק, לדוגמה, נרשם בשנת 2000 גידול עצום במספר האישומים בגין עבירות של עישון מריחואנה בפומבי. דפוסי המעצרים הללו פוגעים באופן לא-פרופורציוני באפרו-אמריקנים ובהיספנים.¹⁷³ במידה רבה בעקבות המלחמה בסמים, ובכלל זה העונשים הארוכים יותר שהוטלו על המורשעים, חלה עלייה דרמטית במספר האסירים בבתי-הסוהר הפדרליים והמדינתיים מ-300,000 בשנת 1980 ליותר מ-1.5 מיליון בשנת 2013.¹⁷⁴ הרשעות בגין סמים מסבירות את מרבית הגידול הזה, ורוב ההרשעות בגין סמים הן של שחורים והיספנים משכונות עוני בערים.¹⁷⁵ כיום שיעור המאסרים בארצות-הברית הוא הגבוה ביותר בעולם. אף-על-פי שקיימת תפיסה בקרב אזרחי ארצות-הברית ששחורים עניים הם אלימים מאוד, פשעי אלימות אינם

168 ש.ם.

Brittany C. Slatton, *The Black Box: Constrained Maneuvering of Black Masculine Identity*, in *HYPER SEXUAL, HYPER MASCULINE?* 33, 37 (Brittany C. Slatton & Kamesha Spates eds., 2014).

170 ש.ם.

Kamesha Spates, *More than Meets the Eye: The Use of Counter-Narratives to Expand Students' Perceptions of Black Male Crack Dealers*, in *HYPER SEXUAL, HYPER MASCULINE?* 133, 133 (Brittany C. Slatton & Kamesha Spates eds., 2014).

ALEXANDER, לעיל ה"ש 10, בעמ' 5-6.

173 ראו Harcourt & Ludwig, לעיל ה"ש 7, בעמ' 165.

E. Ann Carson, *Prisoners in 2013* (Bureau of Justice; 6 בעמ' 6; ALEXANDER, לעיל ה"ש 10, בעמ' 6; Statistics Bulletin, Sep. 2014), available at <http://www.bjs.gov/content/pub/pdf/p13.pdf>.

ALEXANDER, לעיל ה"ש 10, בעמ' 6.

אחראים לזינוק במספר המאסרים.¹⁷⁶ מחקר שערכו לאחרונה ג'ייסון קרמייקל וסטפני קנט מגיע למסקנה כי הגידול במספר השוטרים בערים נובע מהגידול באי-השוויון בהכנסות ומהאיום הגזעי הנגרם עקב הגידול במספר השחורים המתגוררים בשכונות מבודלות.¹⁷⁷ כך, דומה שאי-השוויון בהכנסות בארצות-הברית, אשר זינק בתקופת ריגן וממשיך לגדול גם כיום, הוא שגרם ככל הנראה להגברת הפיקוח בשכונות השחורים בערים הגדולות בארצות-הברית, ופיקוח מוגבר זה הוא שגרם ככל הנראה לעלייה הדרמטית במספר המעצרים, ההרשעות והכליאות של אזרחים שחורים.

על-פי אלכסנדר, ארצות-הברית כולאת כיום אחוז גבוה יותר מקרב אוכלוסיית השחורים שלה מכפי שעשתה דרום-אפריקה בשיאו של עידן האפרטהייד.¹⁷⁸ למעשה קיימות שכונות עניות של שחורים בערי ארצות-הברית שבהן 75% מהגברים השחורים הצעירים נכלאו או צפויים להיכלא בשלב כלשהו בחייהם.¹⁷⁹ בסך-הכל, אם המגמה תימשך, שליש מהגברים הצעירים האפרו-אמריקנים המתגוררים בארצות-הברית יגיעו לבית-הסוהר.¹⁸⁰ כפי שמציינת אלכסנדר, שיעור פשעי הסמים שביצעו שחורים אינו מסביר את מספרם הלא-פרופורציוני של שחורים שנעצרו בגין עבירות הקשורות לסמים. חשוב לציין כי אנשים בני כל הגזעים משתמשים בסמים ומוכרים אותם ב"שיעורים דומים מאוד", אבל המשטרה מתמקדת בקהילות עניות של שחורים.¹⁸¹ כמו-כן נראה כי פיקוח-היתר על קהילות שחורים עניות לא הפחית את הפשעים החמורים בשכונות אלה. מחקרם האמור של ברנרד הרקורט וינס לודוויג מראה כי הגידול במעצרים בגין עבירות מריחואנה בעיר ניו-יורק הוביל למעשה לעלייה בחומרת הפשעים בשכונה, ולא לירידה כפי שהיה אפשר לצפות על-פי תיאוריית השיטור של "החלונות השבורים".¹⁸²

מאחר שמדינות רבות בארצות-הברית שוללות לצמיתות את זכות ההצבעה מעבריינים מורשעים, לאחוז גבוה מקרב אוכלוסיית הגברים השחורים העירוניים אין זכות להצביע, אפילו לא בבחירות הכלליות של ארצות-הברית. יתר על כן, מאסר משפיע לא רק על הזכות לבחור, אלא גם על סיכוייהם של אנשים אלה למצוא תעסוקה כאשר הם משתחררים מהכלא.¹⁸³ הפרשנות ההולכת ומוצרת של בית-המשפט העליון לתיקון הרביעי לחוקת ארצות-הברית, המבטיח את הזכות לא להסכים לחיפושים ולתפיסות בלתי-סבירים על-ידי הממשלה, הקלה על המשטרה לבצע מעצרים בגין סמים.¹⁸⁴ סדרה של פסיקות התיירה את הרסן ומאפשרת למשטרה להפעיל כוח במעצרי סמים ובמעצרים אחרים. הבולטות מבין הפסיקות הללו

176 שם, בעמ' 101.

177 Carmichael & Kent, לעיל ה"ש 165, בעמ' 276.

178 ALEXANDER, לעיל ה"ש 10, בעמ' 6.

179 שם, בעמ' 6-7.

180 שם, בעמ' 9.

181 שם, בעמ' 7.

182 Harcourt & Ludwig, לעיל ה"ש 7, בעמ' 171.

183 ALEXANDER, לעיל ה"ש 10, בעמ' 149-151. יתרה מזו, עבריינים אינם זכאים לתלושי מזון, ועלולים לפנותם מדויר ציבורי. אם הם נותרים חסרי בית, ילדיהם מועברים למשפחות אומנה.

שם, בעמ' 145-148.

184 שם, בעמ' 63-68.

ניתנו בעניין *Terry v. Ohio*¹⁸⁵, בעניין *Schneckloth v. Bustamonte*¹⁸⁶, בעניין *Whren v. United States*¹⁸⁷, *Ohio v. Robinette*¹⁸⁸.

פסיקות אלה מעניקות למשטרה שיקול־דעת רחב לעכב כמעט כל אחד על־סמך סיבות פחותות־ערך אשר במקרים רבים אינן אלא אמתלות. השילוב של כוחם של השוטרים לערוך עיכובים וחיפושים יחד עם שיקול־הדעת שניתן למשטרה לקבוע באילו שכונות להתמקד ואילו אנשים לעכב, ברחוב או במכונית, גורם ליצירת נוכחות פולשנית בלתי־סבירה של המשטרה בשכונות עוני של שחורים. יתר על כן, שיקול־הדעת הזה מוביל למספר לא־פרופורציוני של עיכובים וחיפושים בקרב שחורים. לדוגמה, בשנת 2014 ביצעו שוטרי משטרת ניו־יורק 46,235 עיכובים. 82% מהאנשים שעוכבו היו חפים מפשע לחלוטין. 55% מהעצורים היו שחורים, 29% היו היספנים, ו־12% היו לבנים.¹⁸⁹ מהשוואת אחוזים אלה לאחוזים באוכלוסייה הכוללת של העיר ניו־יורק – 44% לבנים, 29% היספנים ו־26% שחורים¹⁹⁰ – עולה כי שחורים נעצרו בשיעור הגבוה פי שניים משיעורם באוכלוסייה. היספנים נעצרו בשיעור דומה מאוד לשיעורם באוכלוסייה, ואילו לבנים נעצרו בשיעור של קצת יותר מרבע משיעורם באוכלוסייה.

185 *Terry v. Ohio*, 392 U.S. 1 (1968) (שם נקבע כי מותר לשוטרים לעכב אנשים ולערוך בהם חיפוש בגין "יסוד לחשד" אף בהעדר עילה סבירה).

186 *Schneckloth v. Bustamonte*, 412 U.S. 218 (1973) (שם נקבע כי המשטרה אינה חייבת להוכיח שאדם אשר לא היה במעצר ונתן את הסכמתו לחיפוש במכוניתו לאחר שעוכב בגין עברת תנועה ידע שזכותו לסרב).

187 *Whren v. United States*, 517 U.S. 806 (1996) (שם נקבע כי מותר לשוטרים לעכב אדם בגין עברת תנועה גם אם הייתה זו רק אמתלה לצורך חיפוש סמים).

188 *Ohio v. Robinette*, 519 U.S. 33 (1996) (שם נקבע כי המשטרה אינה חייבת ליידע את החשודים בדבר זכותם לסרב לתת את הסכמתם לחיפוש אם הם עוכבו באמתלה של עברת תנועה).

189 *Stop-and-Frisk Data*, NEW YORK CIVIL LIBERTIES UNION, <http://www.nyclu.org/content/stop-and-frisk-data> (last visited Jul. 3, 2015). יצוין כי לפחות בעיר ניו־יורק חלה למן שנת 2012 ירידה ניכרת במספר העיכובים והחיפושים, שכן בשנת 2012 ביצעה המשטרה 532,911 עיכובים בניו־יורק. אולם שיעורי השחורים, ההיספנים והלבנים שעוכבו נותרו כמעט כשהיו. שם. הצמצום הדרסטי במספר העיכובים נובע ככל הנראה מתביעה משפטית שקראה תיגר על חוקתיותם של עיכובים וחיפושים המבוססים על פרופיל גזעי, וכן מבחירתו של ביל דה־בלזיו, המתנגד לעיכובים וחיפושים, לראשות העיר. בעניין *Floyd v. City of New York*, 959 F. Supp. 2d 540 (S.D.N.Y. 2013) טען בית־המשפט כי משטרת ניו־יורק נושאת באחריות לתבנית פעולה ולרפוס התנהגות של אפיון גזעי (racial profiling) ועיכובים לא־חוקתיים. ברגע שנבחר דה־בלזיו, ביטלה העירייה את הערעור שלה ופתחה בתהליך תיקון כפי שדרש בית־המשפט. *Floyd, et al. v. City of New York, et al.*, CCR – CENTER FOR CONSTITUTIONAL RIGHTS, <https://ccrjustice.org/home/what-we-do/our-cases/floyd-et-al-v-city-new-york-et-al> (last visited Jul. 3, 2015).

190 U.S. Dep't of Commerce, Bureau of Census, State & County QuickFacts, <http://www.census.gov/quickfacts/table/PST045215/3651000,00> (last visited Jul. 6, 2015).

אבל שיקול-הדעת אינו הסיפור היחיד. יש שינוי גדול בגובה המימון ובכמות המשאבים האחרים העומדים לרשות הממשלה הפדרלית והממשלות המקומיות למלחמה בסמים. הסוכנות הפדרלית ללוחמה בסמים (DEA) מממנת הכשרה, מודיעין ותמיכה טכנית למשטרות של המדינות ולמשטרות המקומיות. מענקים אלה מובילים להתמקדות ניכרת בבני מיעוטים בקהילה ולמספר עצום של מעצרים.¹⁹¹

יתר על כן, השיטור נהפך מ"שיטור קהילתי" ל"שיטור צבאי", לאחר שהתקבל החוק לשיתוף-פעולה בין הצבא לבין הרשויות האזרחיות לאכיפת החוק (Military Cooperation with Civilian Law Enforcement Agencies Act). חוק זה מאפשר לצבא – ואף מעודד אותו – לספק לכוחות המשטרה המקומית גישה למודיעין ולמחקר צבאי, כמו-גם לנשק למלחמה בסמים.¹⁹² זמינותם של המימון והציוד הובילה להחרפת המיליטריזציה של כוחות המשטרה בשכונות העוני של שחורים. החל בשנות התשעים המאוחרות הוסיפו כספים אלה מרכיב צבאי לתמיכה באכיפה נגד פשעי סמים.¹⁹³ ברשויות מקומיות רבות הוקמו צוותי SWAT במטרה להילחם בסמים. למעשה, כוחות משטרה רבים משתמשים בצוותי SWAT לביצוע פשיטות ומעצרים שהיו בעבר עבודה משטרתית שגרתית. השוטרים משתמשים בציוד חדיש ובטקטיקות שלמדו באימונים, בדרך-כלל כדי לעצור אזרחים בשכונות עוני באמצע הלילה באמצעות צווי מעצר ללא התראה מוקדמת (no-knock warrants).¹⁹⁴

גורם שאולי משפיע עוד יותר על המשטרות המקומיות הוא התמריץ הכספי לנקיטת פעולות כמו-צבאיות שיוצר חוק החילוט האזרחי.¹⁹⁵ חוק שאושר בשנת 1984 מאפשר לכוחות המשטרה המקומית להשאיר בידיהם את מרבית המזומנים והנכסים שנתפסו כתוצאה מפשיטת סמים, ומעניק בכך למשטרה המקומית נתח עצום משוק הסחר הבלתי-חוקי בסמים.¹⁹⁶ במקורו העניק החוק לתחנות המשטרה המקומיות עד 80% מהמזומנים, מהמכוניות, מהבתים ומנכסים אחרים שנאספו בפשיטות סמים, גם במקרים שבהם לא נעצר איש.¹⁹⁷ בשנת 2000 שינה הקונגרס את כללי החילוט האזרחי, אבל ספק רב אם הרפורמה מרחיקת-לכת מספיק.¹⁹⁸ מישל אלכסנדר מציינת כי בשנת 2000 נקבעה לראשונה הגנת "הבעלים החף מפשע", אלא שנטל ההוכחה המוטל על המדינה הוא נמוך – עליה להראות רק לפי כלל העדיפות הראייתית כי הנכס היה מעורב בפשע סמים, ואין חוק המחייב את המדינה להחזיר למי שהצליח לערער על החילוט את שכר-הטרחה של עורך-דינו. בלא

191 ALEXANDER, לעיל ה"ש 10, בעמ' 73-74.

192 שם, בעמ' 73-84. ממשל ריגן תמך בחוק, ולאחר-מכן הגדילו הנשיאים בוש וקלינטון את הספקת הציוד, הטכנולוגיה וההכשרה הצבאיים לשוטרים מקומיים, מתוך הסכמה משותפת שהמשטרה תהפוך את איסור השימוש בסמים לעדיפות עליונה. שם, בעמ' 77. הנשיא אובמה העלה את סכומי הכסף המוקצים למלחמה בסמים באמצעות תוכנית מענקי בירן (Byrne).

שם, בעמ' 84.

193 שם, בעמ' 73-74.

194 שם, בעמ' 74-75.

195 שם, בעמ' 78-80.

196 שם, בעמ' 78-79.

197 שם.

198 שם, בעמ' 81-82.

אפשרות לקבל בחזרה את שכר־הטרחה של עורך־הדין, לרוב השחורים העניים אין די כסף לממן ערעור על חילוט רכושם.¹⁹⁹

(ג) סטריאוטיפים: הגבר השחור הרע לעומת הגבר השחור הטוב

גברים אפרו־אמריקנים בארצות־הברית מוגדרים על־ידי דימויים סטריאוטיפיים. הסוציולוגית קתרין הרנוֹאָה קובעת כי "הדימויים השולטים... פועלים כדי להצדיק את המשך ההפרדה ואי־השוויון הגזעיים. הם מדגישים סוג של גבריות שחורה סוטה המוגדרת כנגד גבריות לבנה, נורמטיבית, הטרוסקסואלית של מעמד־הביניים".²⁰⁰ פרופ' קופר מסביר כי החברה שלנו מייצגת גברים שחורים בצורה דו־קוטבית. הדימויים התרבותיים של גברים שחורים כוללים את "הגבר השחור הרע" ו"הגבר השחור הטוב".²⁰¹ "הגבר השחור הרע" הוא חיתתי, פושע והיפר־מיני.²⁰² שחורים נחשבו "נכס נייד" בתקופת העבדות, ותדמיתם של גברים שחורים ככהמות קיימת גם כיום.²⁰³ יתר על כן, במשך מאות שנים זוהו גברים שחורים באירופה ובארצות־הברית עם פשע ומיניות שלוחת־רסן.²⁰⁴ לקראת סוף העבדות שרר פחד שהגברים השחורים שישתחררו ינסו לצוד נשים לבנות, ונוצרה תחושת צורך שגברים לבנים ישלטו בגברים שחורים וידכאו אותם כדי להגן על נשים לבנות.²⁰⁵ פחד זה גבר לאחר האמנציפציה של העבדים השחורים, מפני שמאותו שלב היו לגברים השחורים זכויות פוליטיות וזכויות קניין דומות לאלה של הגברים הלבנים.

אבל חשוב יותר, חירותם של העבדים הגברים השחורים איימה על עליונותן של הגברויות הלבנות, ונתפסה כאיום על הכנסתו של הגבר הלבן ועל זכותו הבלעדית לנשים לבנות "טהורות".²⁰⁶ כדי להבטיח שגברים שחורים וגבריות שחורה לא יקראו תיגר על הגבריות הלבנה, אלה שדגלו בעליונותו של הגבר הלבן נהגו דרך קבע לקיים משפטי לינץ' ולסרס גברים שחורים שהואשמו על לא עוול בכפם בניסיון לקיים יחסי מין עם נשים לבנות.²⁰⁷ איידה ב' ולס הראתה כי מעשי לינץ' היו קשורים בדרך־כלל להצלחות עסקיות של שחורים.²⁰⁸

199 שם, בעמ' 83.

200 Catherine E. Harnois, *Complexity Within and Similarity Across: Interpreting Black Men's Support of Gender Justice, amidst Cultural Representations that Suggest Otherwise*, in *HYPER SEXUAL, HYPER MASCULINE?* 85, 96 (Brittany C. Slatton & Kamesha Spates eds., 2014).

201 ראו באופן כללי: Frank Rudy Cooper, *Against Bipolar Black Masculinity: Intersectionality, Assimilation, Identity Performance, and Hierarchy*, 39 U.C. DAVIS L. REV. 853 (2006).

202 שם, בעמ' 876.

203 שם, בעמ' 877-878.

204 שם, בעמ' 878.

205 שם, בעמ' 879.

206 James W. Messerschmidt, *Men Victimizing Men: The Case of Lynching, 1865-1900*, in *MASCULINITIES AND VIOLENCE* 125, 137 (Lee H. Bowker ed., 1998).

207 שם, בעמ' 140, 143-146.

208 איידה ב' ולס הייתה בעברה שפחה שחורה, ולימים עיתונאית, מורה ורפורמטורית חברתית שהתנגדה למעשי הלינץ'. *Ida B. Wells-Barnett*, ENCYC. BRITANNICA, <http://www.britannica>.

עם זאת, מעשי הלינץ' והסירוס הבטיחו את עליונותם של הגברים הלכנים על הגברים השחורים, וגם על הנשים הלכנות.²⁰⁹

תדמיתו של הגבר השחור כהיפר-מיני, כאלים וככהמי קיימת גם כיום, ומופיעה אף בתיאורי החדשות בתקשורת.²¹⁰ אף שיש גם כמה תיאורים חיוביים של שחורים בחברה, אין אלה תדמיות שולטות או חזקות בתרבות הפופולרית. יתר על כן, כאשר תדמיות חיוביות שורדות בכל-זאת בתרבות הפופולרית, מתייחסים אליהן בביטול כאל חריגות, ובכך הן מחזקות את "אמיתותן" של התדמיות השליליות, ומצדיקות את המשך הטיפול הלא-שוויוני בגברים שחורים.²¹¹

גברים אפרו-אמריקנים רבים – לא רק אלה המשתייכים למעמדות הנמוכים שהסטריאוטיפים מתייחסים אליהם, אלא גם אלה המשתייכים למעמד הבינוני ולמעמד הבינוני-הגבוה – סובלים מבדיקות קפדניות של המשטרה. טלו, לדוגמה, את מעצרו של ד"ר הנרי לואיס גייטס (הבן) – אפרו-אמריקני ופרופסור מכובד למשפטים באוניברסיטת הרווארד – בעת נסיונו לפתוח את דלת הכניסה לביתו לאחר שחזר הביתה מחופשה. השוטרים נענו לקריאתו של מתלונן שהאמין כי גייטס הוא פורץ, והגיעו לביתו. גייטס כבר היה בתוך הבית, ושוטר ביקש ממנו תעודה מזהה, שגייטס מסר לו. רישיון הנהיגה של גייטס כלל את כתובתו, ובכך הוכיח שהוא אינו פורץ. למרות זאת הורה השוטר לגייטס לצאת אל המרפסת, וגייטס סירב. בסופו של דבר יצא גייטס אל המרפסת, ואז עצר אותו השוטר בגין התנהגות פרועה. דוח שנכתב על האירוע האשים את שני הגברים, וקבע כי גזע, מעמד ואי-מתן כבוד למרות המשטרה

.com/biography/Ida-B-Wells-Barnett (last updated Apr. 2, 2015). היא כתבה כמה ספרים.

IDA B. WELLS, SOUTHERN HORRORS: LYNCH LAW IN ALL ITS PHASES (1892), לרדוגמה: [available at http://www.gutenberg.org/files/14975/14975-h/14975-h.htm](http://www.gutenberg.org/files/14975/14975-h/14975-h.htm).

209 ראו Messerschmidt, לעיל ה"ש 206, בעמ' 147-148.

210 במהלך כתיבת המאמר הזה נכנס צעיר לבן בן עשרים ואחת לכנסייה היסטורית של שחורים בצ'רלסטון שבקרוליינה הדרומית, וירה למוות בתשעה קורבנות שחורים. על-פי הדיווחים, לפני שהתחיל לירות, הוא האשים את השחורים ב"אונס הנשים שלנו". Ralph Ellis et al., *Shooting Suspect in Custody After Charleston Church Massacre*, CNN, <http://edition.cnn.com/2015/06/18/us/charleston-south-carolina-shooting> (last updated Jun. 19, 2015). דף מקוון שיצר הפושע לפני הירי כולל גילוי-דעת גזעני המאשים שחורים בפשיעה נגד לבנים בארצות-הברית. ראו: Brendan O'Connor, *Here Is What Appears to Be Dylann Roof's Racist Manifesto*, GAWKER (Jun. 20, 2015), <http://gawker.com/here-is-what-appears-to-be-dylann-roofs-racist-manifest-1712767241>. אף שאין ליחוס את השקפותיו של הפושע לאמריקנים אחרים, הדימוי של הפושע השחור או ההיספני רווח עדיין בתרבותנו. לדוגמה, בנאום שבו הכריז על הצטרפותו למירוץ לנשיאות ארצות-הברית, הגדיר דונלד טרמפ את המהגרים המקסיקנים "אנסים". ראו: XpressNews, *Donald Trump Presidential Speech Announcement 2016 – Donald Trump Bashes Mexico Obamacare*, YOUTUBE (Jun. 16, 2015), <https://www.youtube.com/watch?v=pDRqzKOPSOM>.

211 ראו Harnois, לעיל ה"ש 200, בעמ' 96.

היו אחראים לעימות. הוועדה שחקרה את האירוע לא ראתה כלל שמגדר, בשילוב עם גזע ומעמד, היה גורם מחולל עיקרי לאירוע.²¹²

הורים אפרו-אמריקנים בני כל המעמדות מתארים את "השיחה" שהם חשים צורך לנהל עם בניהם המתבגרים בנוגע לשאלה כיצד להגיב אם שוטרים מעכבים או מנסים לעצור אותם:

"אם שוטר מעכב אותך, עשה את מה שהוא אומר, גם אם הוא מטריד אותך, וגם אם לא עשית שום דבר רע. אפשר לו לעצור אותך, וזכור את מספר התג שלו, וטלפן אליי ברגע שתגיעו לתחנת המשטרה. החזק את הידיים במקום שבו הוא יכול לראות אותן. אל תושיט יד אל הארנק. אל תנסה לקחת את הטלפון שלך. אל תרים את קולך. אל תתחצף. הבנת אותי?"²¹³

זוהי מציאות כואבת בארצות-הברית של היום.

גם התדמית של "הגבר השחור הטוב" היא דימוי נצחי. כמו הדוד תום מאוהל הדוד תום – הרומן שקדם למלחמת-האזרחים בארצות-הברית²¹⁴ – "הגבר השחור הטוב" של היום הוא מתבולל: הוא מבטא את הגזע והמגדר שלו בדרך שאנשים לבנים מרגישים בנוח איתה. הוא אינו מתלונן על גזענות, הוא מסביר פנים, והוא משתדל לשאת חן.²¹⁵ אולם, כפי שמסביר קופר, מצב בררת-המחדל לגברים שחורים הוא שהם "גברים שחורים רעים", נרגזים ומאיימים.²¹⁶

גם אם המשטרה אינה מאמצת באופן מודע את הסטריאוטיפים של גברים שחורים, העיתונות מפציה ללא הרף את החברה במסרים על גברים שחורים כמסוכנים, נרגזים ומאיימים.²¹⁷ תדמיות אלה יוצרות התייחסויות אל גברים שחורים שעלולות להוביל לטיפול שונה בשחורים ובלבנים במפגשים עם המשטרה.

Krissah Thompson, *Arrest of Harvard's Henry Louis Gates Jr. Was Avoidable, Report Says*, WASH. POST (Jun. 30, 2010), <http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/Frank Rudy Cooper, Masculinities, :ראו גם: article/2010/06/30/AR2010063001356.html>
Post-Racialism and the Gates Controversy: The False Equivalence Between Officer and Civilian, 11 NEV. L.J. 1, 3 (2010) (הטוען כי המחלוקת עם גייטס אירעה בצומת המפגש של גזע, מעמד וגבריות, ובהקשר של מעצר משטרה).

Jeannine Amber, *The Talk: How Parents Raising Black Boys Try to Keep their Sons Safe*, 213 TIME (Jul. 29, 2013), <http://content.time.com/time/magazine/article/0,9171,2147710,00.html>
 Jazmine Hughes, *What Black Parents Tell Their Sons About the Police*, 213 GAWKER (Aug. 21, 2014), <http://gawker.com/what-black-parents-tell-their-sons-about-the-police-1624412625>

HARRIET BEECHER STOWE, *UNCLE TOM'S CABIN* (1852) (לגרסה עברית ראו, לדוגמה, הרייט ביצ'ר סטו אוהל הדוד תום (רפאל אלגר מתרגם, כתר, 1986)).

Cooper, *לעיל ה"ש 201*, בעמ' 882.

Frank Rudy Cooper, *Our First Unisex President?: Black Masculinity and Obama's Feminine Side*, 86 DENV. L. REV. 633, 636, 645 (2009)

Joshunda Sanders, *Media Portrayals of Black Youths Contribute to Racial Tension*, 217 MIJE (May 23, 2012), <http://mije.org/mmcsi/general/media's-portrayal-black-youths-contributes-racial-tension>; Kamesha Spates & Brittany C. Slatton, *Blackness, Maleness*,

(ד) הפגנת גבריות על-ידי גברים שחורים

הסטריאוטיפים של הגברים השחורים עלולים להשפיע גם על הדרך שבה הצעירים השחורים עצמם מפגינים את גבריותם.²¹⁸ הריס מציינת כי ההיסטוריה של העברות תרמה להשקפתם של גברים שחורים על עצמם. גברים אפרו-אמריקנים הרגישו תמיד "מסורסים" על-ידי תרבות הגבריות הלבנה בשל אי-יכולתם להתמודד על הגבריות ההגמונית, הכוללת שליטה בנשותיהם.²¹⁹ מבחינה תרבותית, הסטריאוטיפ של הגברים השחורים הוא שהם חלשים וילדותיים, ובר-בזמן גם מסוכנים ומאיימים אבל לא-אינטליגנטים.²²⁰ כתגובה אימצו לעצמם חלק מהצעירים האפרו-אמריקנים את "הפוזת הקולית" – גבריות "מורדת" המתנגדת לגבריות ההגמונית ומציגה את הגבריות השחורה כנעלה על הגבריות הלבנה.²²¹ האמריקנים הלבנים רואים בצעירים השחורים סוחרי קראק, אף-על-פי שרובם הגדול של סוחרי הקראק – 67% – הם לבנים.²²² אומנם, שיעור המעורבות של שחורים במכירת קוקאין-קראק גבוה במידה לא-פרופורציונית, אבל רובם הגדול של סוחרי הקראק הם לבנים. יתר על כן, הגזע הוא גורם שמעצב הן את התפיסה הרווחת לגבי זהותם של מוכרי הקראק והן את שיעורי המעצרים.²²³ השקפה זו נובעת מההנחה המקדמית הרווחת בחברה שלנו לגבי הפשע בקרב גברים שחורים.²²⁴ הבנה לא-נכונה קיימת גם לגבי רבים מאותם גברים שחורים שאכן עוסקים בסחר בסמים לא-חוקיים. גברים שחורים אינם מחליטים לסחור בסמים מתוך גחמה: בדרך-כלל החלטתם נובעת מצורך כלכלי.²²⁵ רבים מוכרים סמים כדי לפרנס את משפחותיהם החיות בעוני, ואין להם שום דרך אחרת להרוויח מספיק כסף.²²⁶ גברים שחורים אחרים שהיו בעבר סוחרי סמים זכו בתהילה ובעושר באמצעות יצירה וביצוע

and Sexuality as Interwoven Identities: Toward an Understanding of Contemporary Black Male Identity Formation, in HYPER SEXUAL, HYPER MASCULINE? 1, 1 (Brittany C. Slatton & Kamesha Spates eds., 2014); Candy Ratliff, *Growing Up Male: A Re-Examination of African American Male Socialization, in HYPER SEXUAL, HYPER MASCULINE? 19, 25* (Brittany C. Slatton & Kamesha Spates eds., 2014).

Ratliff, לעיל ה"ש 217, בעמ' 25-26.

Harris, לעיל ה"ש 154, בעמ' 783.

שם, בעמ' 783-784.

שם, בעמ' 784.

Kamesha Spates, *More than Meets the Eye: The Use of Counter-Narratives to Expand Students' Perceptions of Black Male Crack Dealers, in HYPER SEXUAL, HYPER MASCULINE? 133, 133* (Brittany C. Slatton & Kamesha Spates eds., 2014).

Katherine Beckett, Kris Nyrop & Lori Pfingst, *Race, Drugs, and Policing: Understanding Disparities in Drug Delivery Arrests, 44 CRIMINOLOGY 105* (2006) (המוצאים כי שיעור השחורים בקרב אלה שנעצרו בסיאטל באשמת מכירת סמים גבוה במידה משמעותית משיעורם בקרב מוכרי הסמים, וכי הגזע מעצב את התפיסות בנוגע לשאלה מי ומה גורמים לבעיות הסמים בסיאטל וכן את התגובה הממסדית בנושא זה).

Spates, לעיל ה"ש 222, בעמ' 133.

שם, בעמ' 142.

שם, בעמ' 143.

של מוזיקת ראפ, המתארת את הסיבות לחייהם הקודמים כסוחרי סמים. מילות השירים, אף שיש בהן הודאה ברורה בדבר שימוש וסחר בלתי־חוקי בסמים, מספרות גם על הרקע להתרחשותה של ההתנהגות הזאת: משפחה לא־מתפקדת, חוסר עזרה של החברה, העדר השכלה והזדמנויות כלכליות מעטות מאוד, אם בכלל.²²⁷ לפי הסוציולוגית קמשה ספייטס:

"מכירת סמים היא יותר עניין של הישרדות ופחות עניין של תיוג כסטייה חברתית. בניגוד לאמונה המקובלת, רבים מהגברים האלה נכנסו למשחק הסמים כדי להִזֵם את התפיסה שגברים שחורים אינם מסוגלים לפרנס את עצמם או את משפחותיהם. אף שרבים מהם היו עדיין ילדים, נסיונותיהם 'ליהפך לגברים' יצרו אצלם נכונות לנקוט צעדים נואשים."²²⁸

מחקר אתנוגרפי של החוקרים מייקל פס, אלן בנואה ואלואיז דנלפ תומך במסקנותיה של ספייטס.²²⁹ הראיונות שקיימו החוקרים עם תשעים וארבעה גברים שחורים בעלי הכנסות נמוכות מראים כי התשובה הנפוצה ביותר שהשיבו הנחקרים כאשר נשאלו על גבריות וזכריות הייתה שגברים אמיתיים אחראים לפרנס את עצמם ואת משפחותיהם.²³⁰ ביסודו של דבר, רבות מהשקפותיהם של גברים שחורים בעלי הכנסה נמוכה על מאפייני הגבריות דומות לאלה של עמיתיהם הלבנים בני מעמד־הביניים. למרות זאת, רק 36% מהמשתתפים במדגם דיווחו כי יש להם משרה חוקית המהווה מקור ההכנסות העיקרי שלהם. המחברים הגיעו למסקנה כי גברים שחורים עניים מפרנסים את משפחותיהם בהתאם למקורות ההכנסה העומדים לרשותם. במילים אחרות, במקרה הצורך גברים שחורים פונים לאמצעים בלתי־חוקיים כדי לפרנס את משפחותיהם. המחברים ציינו כי "ברור ש[הגברים] רוצים שיראו בהם מפרנסים ומגינים, האחראים כלפי האנשים שהם אוהבים, אף־על־פי שהם לא הצליחו למצוא תעסוקה שנחשבת מרכיב בסיסי בתדמית ההגמונית של הגבריות."²³¹ מישל אלכסנדר טוענת כי חלק מהצעירים השחורים בשכונות העוני מאמצים את תרבות הגנגסטס (gangsta) של הכנופיות כמעשה פוליטי של התנגדות והתרסה.²³² בני־הנוער השחורים המאמצים לעצמם את סטיגמת הפשע רואים בהתנהגותם דרך להחלשתה של סטיגמת ההשפלה. לרברי אלכסנדר:

227 שם, בעמ' 144-146. כל הוקס טוענת כי גברים היוצרים מוזיקת ראפ והיפ־הופ כאמצעי למתיחת ביקורת על החברה האמריקנית מרוויחים בסופו של דבר כסף מהמערכת הקפיטליסטית ובכך תומכים בסמכות העליונה של גברים לבנים. ראו: bell hooks, *Don't Make Me Hurt You: Black Male Violence, in MEN AND MASCULINITIES* vol. IV 93, 101 (Stephen M. Whitehead ed., 2006).

228 ראו Spates, לעיל ה"ש 222, בעמ' 148.

229 Michael Pass, Ellen Benoit & Eloise Dunlap, *'I just be myself': Contradicting Hyper Masculine and Hyper Sexual Stereotypes Among Low-Income Black Men in New York City, in HYPER SEXUAL, HYPER MASCULINE?* 165, 173 (Brittany C. Slatton & Kamesha Spates eds., 2014).

230 שם, בעמ' 173.

231 שם, בעמ' 179.

232 ALEXANDER, לעיל ה"ש 10, בעמ' 169-172.

"לבני-הנוער השחורים הללו, שסובלים כל הזמן ממעקבים משטרתיים ומהשפלות מידי מורים, קרובי-משפחה וזרים, אימוצה של סטיגמת הפשע הוא פעולה של התמרדות – ניסיון לגלף לעצמם זהות חיובית בחברה שמציעה להם רק לעג, בוז ומעקב מתמיד." ²³³

מעשים אלה הם נסיונות להגדיר את הזכריות, לבטא את הגבריות באופן שמעניק לצעירים כוח על אלה הרודפים אותם, וזהות שהם יכולים לאמץ לעצמם. לרוע המזל, במקרים רבים הפגנת הזהות בדרך זו פוגעת באותו צעיר ועלולה גם לחזק את הסטריאוטיפ הקיים בחברה ממילא לגבי גברים שחורים המתגוררים בשכונות עוני של מיעוטים. כך, אלכסנדר רואה בתרבות הגנגסטה, הבאה לידי ביטוי ב-Black Entertainment TV, ²³⁴ סוג של מופע מינסטרל ²³⁵ לקהל של מתבגרים לבנים מהפרורים. ²³⁶ פרופ' אַתְנָה מוטואה מכירה בחשיבותו של המסר האנטי-גזעני של קניה וסט ומוזיקאי ראפ אחרים, אבל היא ממליצה לגברים שחורים לעסוק גם בגבריות מתקדמות של שחורים. ²³⁷ כלומר, גברים שחורים, לפי מוטואה, חייבים להתנער מהשליטה הפטריארכלית בנשים שחורות ולאמץ את הפמיניזם. היא טוענת כי גברים שחורים שמאמצים לעצמם מושגים של גבריות הגמונית פוגעים בכך בנשים שחורות, בגברים שחורים ובקהילות שחורות. במילים אחרות, גברים שחורים נפגעים מ"גזענות מגדרית". ²³⁸

הבנה לא-נכונה קיימת גם לגבי צעירים שחורים אשר אינם מעורבים בתרבות הגנגסטה השחורה אבל נוקטים את "הפוזת הקולית" על-ידי לבישת סמלים של תרבות הגנגסטה, דוגמת הברדסים, המכנסיים הרפויים והכובע שמצחייתו מופנית לאחור. סמלים אלה משדרים "פושע" בעיני אמריקה הלבנה, וכנראה גם בעיניהם של השוטרים המסיירים ברחובותיהן של שכונות העוני, ואף בעיניהם של צעירים שחורים אחרים בשכונה. ²³⁹ אבל אין לטעות בהבנת סמלים אלה של גבריות. ²⁴⁰ רוב הנערים, שחורים ולבנים כאחד, בשכונות עניות

233 שם, בעמ' 171.

234 ערוץ טלוויזיה בכבלים ובלוויין המיועד לקהל אפרו-אמריקני.

235 מופע מינסטרל (minstrel show) היה סוג של מופע בידור פופולרי במאה התשע-עשרה ובתחילת המאה העשרים אשר יועד לקהל לבן וכלל שירים, ריקודים ומערכונים על ההווי של חיי האפרו-אמריקנים.

236 ALEXANDER, לעיל ה"ש 10, בעמ' 173-175.

237 Athena D. Mutua, *Theorizing Progressive Black Masculinities*, in PROGRESSIVE BLACK MASCULINITIES 1, 4-5 (Athena D. Mutua ed., 2006).

238 שם, בעמ' 6.

239 Gene Demby, *Sagging Pants and the Long History of 'Dangerous' Street Fashion*, NPR (Sep. 11, 2014), <http://www.npr.org/sections/codeswitch/2014/09/11/347143588/sagging-pants-and-the-long-history-of-dangerous-street-fashion>

240 Daniel Goleman, *Black Scientists Study the 'Pose' of the Inner City*, N.Y. TIMES (Apr. 21, 1992), <http://www.nytimes.com/1992/04/21/science/black-scientists-study-the-pose-of-the-inner-city.html> (המסיק כי במקרים רבים מורים, מנהלי בתי-ספר ושוטרים מבינים לא נכון את "הפוזת הקולית" ורואים בה התרסה, בעוד למעשה זוהי דרך לשמור על שלוה ולהרחיק את הכעס). ראו גם: RICHARD MAJORS & JANET MANCINI BILLSON, COOL

או אמידות, מציגים את עצמם כגברים באמצעות בגדים וסמלים אחרים שיש להם עוצמה רבה בתרבויות המקומיות שלהם. אומנם, סמלים אלה מייצגים ככל הנראה את הגבריות בשכונות עוני מפני שהם מייצגים פשע, אבל גם רבים מהנערים ומהצעירים שאינם מעורבים בהתנהגות פלילית אימצו אותם.

(ה) "גיבורים" נגד "בריונים"

• פרדי גריי – פרדי גריי ואחיותיו גודלו על-ידי אָם נכה שהייתה מכורה להרואין ולא ידעה קרוא וכתוב.²⁴¹ הוא ואחיותיו לקו בהרעלת עופרת בשל רמות העופרת הגבוהות שהיו בקירות ביתם השכור, אשר שכן בשכונת עוני בבולטימור, מרילנד. כתוצאה מכך הוא היה בפגור של ארבע שנים בבית-הספר. כאשר מת בגיל עשרים וחמש, היו מאחורי גריי יותר מתריסר מעצרים, והוא הורשע כמה פעמים בגין החזקת הרואין ומריחואנה.²⁴² הוא ישב שנתיים בבית-סוהר. ביום גורלי אחד, באפריל 2015, הלך פרדי ברחוב בבולטימור ויצר קשר-עין עם שוטר.²⁴³ כל השאר היסטוריה. פרדי התחיל לברוח, והשוטרים תפסו אותו והצמידו אותו אל הקרקע. לאחר-מכן הם גררו את גריי לניידת והכניסו אותו אל חלקה האחורי. כאשר הגיע גריי לתחנת המשטרה, הוא לא נשם. הוא היה מאושפז שבוע ומת. בנתיחה לאחר המוות נמצא כי גריי מת מ"פגיעה בעוצמה חזקה". מתברר שהשוטרים הכניסו את גריי למכונית כשידיו וקרסוליו אזוקים, ובניגוד להוראות נמנעו מלחגור אותו. הדבר גרם לכך שראשו של גריי נחבט כאשר המכונית עצרה בפתאומיות. המכון לרפואה משפטית של מרילנד קבע כי מדובר בהריגה.²⁴⁴ רבים מאמינים כי פרדי גריי קיבל טיפול של "נסיעה קשה" (rough ride) – מונח מקובל במשטרת בולטימור לתיאור הנוהג להכניס עצור במתכוון למכונית משטרה כשהוא אזוק בידיו ואינו חגור, ולעצור עצירות-פתע שעלולות לגרום לו פציעות חמורות.²⁴⁵

POSE: THE DILEMMA OF BLACK MANHOOD IN AMERICA xi (1992) (הטוענים כי "פוזת קולית" היא אסטרטגיה המשמשת לפעמים להפגנת גאווה וגבריות, אבל כאשר היא משמשת מסכה, עלולות להיות לה השפעות שליליות).

Peter Hermann & John Woodrow Cox, *A Freddie Gray Primer: Who Was He, How Did He Die, Why Is There So Much Anger?*, WASH. POST (Apr. 28, 2015), <https://www.washingtonpost.com/news/local/wp/2015/04/28/a-freddie-gray-primer-who-was-he-how-did-he-why-is-there-so-much-anger/>.

שם. 242

Stacia L. Brown, *Looking While Black*, NEW REPUBLIC (Apr. 30, 2015), <http://www.newrepublic.com/article/121682/freddie-grays-eye-contact-police-led-chase-death>; *Why Freddie Ran*, THE BALTIMORE SUN (Apr. 25, 2015), <http://www.baltimoresun.com/news/opinion/editorial/bs-ed-freddie-gray-20150425-story.html>

Justin Fenton, *Autopsy of Freddie Gray Shows 'High-Energy' Impact*, THE BALTIMORE SUN (Jun. 24, 2015), <http://www.baltimoresun.com/news/maryland/freddie-gray/bs-md-ci-freddie-gray-autopsy-20150623-story.html#page=1>

"rough rides" או "nickel rides" הן נוהג שכיח גם בתחנות משטרה אחרות, והובילו לפציעות חמורות ולתביעות משפטיות נגד תחנות משטרה. Manny Fernandez, *Freddie Gray's*

התביעה האשימה שישה שוטרים בפשעים שונים, החל ברצח מדרגה שנייה וכלה במאסר-שווא. חבר-מושבעים הרשיע מאוחר יותר את השוטרים באישומים דומים.²⁴⁶ השוטרים היו חמישה גברים ואישה אחת. פרדי גריי היה שחור. השוטרת ושניים מהשוטרים הגברים היו שחורים. שלושה שוטרים גברים היו לבנים.

באופן כללי, שוטרים גברים מממשים את גבריותם על-ידי כך שהם פועלים בקשיחות כאשר הם עוצרים גברים שחורים חשודים. אין זה מימוש אישי בלבד, אלא תוצאה של כמה מבנים, ביניהם ההגדרה הגברית הנורמטיבית של שיטור לוחמני, הפחד של החברה מפני ה"אחר", המלחמה בסמים והגידול במספר המעצרים והכליאות של גברים שחורים. שוטרים, שרובם גברים, באים בדרך-כלל משכונות לבנות של מעמד הפועלים. הם דוחים את הגבריות ההגמונית של הלבנים בני המעמד הבינוני-הגבוה שהם אינם יכולים להשיג לעצמם, ורואים בה דפוס אישיותי חלש ורכרוכי. אבל אותה גבריות לבנה של המעמד הבינוני-הגבוה מחזיקה עדיין בידה כוח רב, וגברים לבנים בני מעמד הפועלים נאלצים לגבש גרסה משלהם לגבריות. במקום הגבריות של המעמד הבינוני-הגבוה, שוטרים לבנים בני מעמד הפועלים יוצרים מותג גבריות משלהם – היפר-גבריות קשוחה. דפוס אישיותי זה בא במגע עם הגברים השחורים בשכונות העוני שבהן עובדים השוטרים. הן בגלל הסטריאוטיפים הלא-מדויקים של "הגבר השחור הרע" והן בגלל ההתנהגות ההיפר-גברית שאימצו לעצמם חלק מהצעירים השחורים בקהילות המיעוטים העניות, השוטרים רואים בצעירים השחורים את ה"אחר" – "פראים" שהממשלה חייבת לשלוט בהם. זה "אנחנו נגד האחרים" ("us versus them").

חלק מהשוטרים – אלה הממלאים את תפקיד השוטר ההיפר-גברי שתפקידו להציל את הקהילה מה"בריונים"²⁴⁷ – מפנימים את המסר שגברים שחורים הם פושעים, גם כאשר

Injury and the Police 'Rough Ride', N.Y. TIMES (Apr. 30, 2015), http://www.nytimes.com/2015/05/01/us/freddie-grays-injury-and-the-police-rough-ride.html?_i=0.

המשפטים האמריקני מנהל שתי חקירות בקשר לאירוע של פרדי גריי: האחת תבחן את האירוע המסוים שבו מצא גריי את מותו, והאחרת תחקור את תחנת המשטרה. ב-8 במאי 2015 פתח משרד המשפטים האמריקני בחקירה של תבניות הפעולה ודפוסי ההתנהגות במשטרת בולטימור. החקירה תתמקד בשימוש בכוח הנהוג במשטרת בולטימור – ובכלל זה שימוש בכוח קטלני, עיכובים, חיפושים ומעצרים – ותבחן אם קיימים דפוסי התנהגות ותבניות פעולה של שיטור מפלה. ראו: Mike Levine, *Baltimore Police: DOJ Announces Federal Probe of Entire Department*, ABC NEWS (May 8, 2015), <http://abcnews.go.com/US/freddy-gray-doj-announces-federal-probe-entire-baltimore/story?id=30899279>.

Alan Blinder & Richard Pérez-Peña, *6 Baltimore Police Officers Charged in Freddie Gray Death*, N.Y. TIMES (May 1, 2015), http://www.nytimes.com/2015/05/02/us/freddie-gray-autopsy-report-given-to-baltimore-prosecutors.html?_i=0. ההרשעות לא כללו אישומים בגין מאסר-שווא, אבל נוספו אישומים בגין הסתכנות פיזיה.

הנשיא אובמה הבעיר ללא צורך את המתחים בבולטימור לאחר מותו של פרדי גריי, וייתכן אף שסיפק "כיסוי" לשמרנים הלבנים, כאשר הכתיר את תלמידי בית-הספר התיכון שהציתו במחאה בית-מרקחת בבולטימור בתואר "בריונים". בעקבות זאת התחולל ויכוח לאומי סוער בשאלה אם המושג "בריונים" מהווה השמצה גזעית. באופן מסורתי לא הייתה למונח זה כל

הגברים השחורים שמולם אינם מאמצים את תפקיד ה"בריונים" ההיפר-גבריים. יצירת הסטריאוטיפ הזה של גברים שחורים יכולה להיות מודעת או לא-מודעת, אבל כך או כך היא מובילה לשימוש בכוח מופרז נגד גברים שחורים חשודים, אשר מסלים להתעללות קשה ואפילו להריגות. ההתנהגות ההיפר-גברית הזאת של השוטרים מממשת למעשה את מותג הגבריות שלהם, מפני שכעת הם ניצחו את הרוע, כפי שהם רואים זאת, בשם החברה. על-פי ראייתם, הם "גיבורים" וקורבנותיהם "בריונים". אומנם רוב השוטרים לבנים וגברים, אולם גם חלק מהנשים ומהגברים שאינם לבנים, אשר מרגישים כי ניתן להם הכוח ההגמוני, חוברים לשוטרים הלבנים הגברים כדי לרסן את ה"בריונים".

ד. גבריות וירי של שוטרים

תיאוריית הגבריות טוענת שקיימים לפחות שני סוגים שונים של גבריות כפופות או מתנגדות המתחרות על הבכורה ברחובותיה של ארצות-הברית. השוטרים, שגבריות מעמד הפועלים (הלבן) שלהם כפופה לגבריות ההגמונית של המעמד הבינוני-הגבוה, מבטאים את גבריותם בדרך היפר-גברית קשוחה, מדגישים כוח פיזי ושלטיה, ותובעים כבוד לעצמם ולאנשיהם. כאשר קוראים עליהם תיגר, השוטרים מחזקים את זהותם הגברית באמצעות שימוש בטקטיקות של התעללות בגברים אחרים שגם הם אינם עונים על ההגדרה של הגבריות ההגמונית של המעמד הבינוני-הגבוה.

הגברים האחרים הללו הם בדרך-כלל שחורים, ובגלל סטריאוטיפים של גברים שחורים, השוטרים רואים בהם אנשים מסוכנים ומאיימים. סטריאוטיפים אלה מעודדים את השוטרים, שרובם לבנים, לנקוט כוח מופרז כדי להגן על עצמם ועל החברה. הסטריאוטיפים גם מצדיקים שימוש בכוח מופרז נגד ה"אחר" המסוכן. השימוש בכוח, בתורו, מחזק את גבריותם של השוטרים שנוקטים אותו, כמו-גם את גבריותה של תחנת המשטרה שהם עובדים בה.

הסטריאוטיפים של גברים שחורים נעוצים בהיסטוריה, אולם גם חלק מהגברים השחורים בקהילה מפגינים בעצמם סממנים היפר-גבריים של גבריות שחורה – גבריות של התנגדות – כדי להתריס נגד הסטיגמה שנקשרת להיותם גברים שחורים עניים. סממנים היפר-גבריים אלה של צעירים שחורים, הגורמים לכך שהם נתפסים כצרכני סמים וכפושעים, יוצרים צורות של גבריות המתנגדות גם לגבריות ההגמונית וגם להיפר-גבריות של השוטרים. למרבה האירוניה, סממנים אלה של היפר-גבריות אצל הצעירים השחורים, אשר רבים מהם אינם כוללים כלל התנהגות בלתי-חוקית, מחזקים את הסטריאוטיפ שלפיו רוב הגברים השחורים הם פושעים ומסוכנים, ובכך מבססים מעגל של אלימות בין המשטרה לבין הגברים השחורים. אבל מה שמוזר במיוחד הוא שהשוטרים מצהירים על גבריותם לא רק על-ידי התמקדות באותם גברים המפגינים גבריות פליליות שחורות היפר-גבריות; דומה שהשוטרים אינם מבחינים תמיד בין הצעירים השחורים שמפגינים סממנים היפר-גבריים לבין גברים שחורים

קונוטציה גזעית, ובמקרים רבים הוא התייחס דווקא לפרחחים לבנים בני מעמד הפועלים שהפגינו התנהגויות היפר-גבריות, אבל לאחרונה המונח מתייחס לגברים שחורים המעורבים באלימות. כיום המילה נחשבת לדרך מנומסת יותר לומר "כושן". ראו: *The Racially Charged Meaning Behind the Word 'Thug'*, NPR (Apr. 30, 2015), <http://www.npr.org/2015/04/30/403362626/the-racially-charged-meaning-behind-the-word-thug>

אחרים בקהילה שאינם עושים זאת. כך, נראה כי גברים שחורים רבים שנפלים קורבן לשימוש בכוח מופרו על-ידי המשטרה אינם בהכרח אלה שקוראים תיגר על המשטרה באמצעות שימוש בצורות ההיפר-גבריות המיוחדות להם. ביסודו של דבר נראה כי השוטרים מדמיינים לעצמם סוג של היפר-גבריות פלילית של גברים שחורים המתגוררים בשכונות עוני בערים.

• וולטר סקוט – פרשת וולטר סקוט, שחור בן חמישים שנורה ונהרג על-ידי שוטר לבן בצ'רלסטון הצפונית שבקרוליינה הדרומית, היא דוגמה טובה לתופעה זו. באפריל 2015 הורה השוטר מייקל ט' סלייגר לוולטר ל' סקוט לעצור את רכבו מפני שאחד הפנסים האחוריים במכונית היה שבור. סקוט עצר את הרכב אך נמלט בריצה, כי פחד, להערכת בני משפחתו, שסלייגר יעצור אותו בגין אי-תשלום דמי מזונות. סלייגר רדף אחרי סקוט והחלה תגרה. סקוט נחלץ וברח שוב, וסלייגר ירה בו בגבו בעודו רץ. אחרי הכדור השמיני התמוטט סקוט. סלייגר התקשר למשטרה ודיווח כי ירה בסקוט, אבל אמר לשוטר התורן שסקוט חטף את אקדה הטייזר שלו.²⁴⁸ סלייגר לא ידע שעד-ראייה, אשר לא היה מעורב בתקרית, צילם את האירוע בטלפון הסלולרי שלו. הסרטון מראה שסקוט היה במרחק חמישה מטרים כשגבו מופנה אל סלייגר כאשר הלה ירה בו שוב ושוב. אחרי שסקוט נפל על הקרקע, ניגש סלייגר ואזק את ידיו של סקוט, שהיה ללא רוח חיים. סלייגר חזר למקום שבו עמד קודם לכן, הרים חפץ שהיה ככל הנראה הטייזר שלו, והפיל אותו סמוך לגופתו של סקוט, ככל הנראה בניסיון לגבות את סיפורו השקרי שסקוט חטף ממנו את הטייזר. סקוט, אשר לא היה חמוש, מת מפצעי ירי מרובים.²⁴⁹

פרט לבריחתו של סקוט, אין כל ראייה לכך שהוא קרא תיגר על סמכותו של סלייגר או ניסה להפגין היפר-גבריות. לא הועלתה כל טענה שהוא הפגין זלזול. כמו טמיר רייס, אותו ילד בן שתיים-עשרה ששיחק בפארק בקליבלנד,²⁵⁰ אין ספק שגם וולטר סקוט לא הפגין את גבריותו באופן המהווה איום או התנגדות לשוטר. כך היה גם במקרהו של פרדי גריי, הגבר מבולטימור שנפצע אנושות בדרך לתחנת המשטרה ומת מפצעיו:²⁵¹ אומנם בתיקו של סקוט נרשמו כמה מעצרים מן העבר, אולם בעת מותו לא היו שום ראיות לכך שהוא עשה דבר-מה כדי לקרוא תיגר על המשטרה, פרט ליצירת קשר-עין ובריחה. המקרה של מייקל בראון הוא ככל הנראה הקרוב ביותר לקריאת-תיגר על גבריותם של השוטרים. טעותו הגורלית הייתה

Michael S. Schmidt & Matt Apuzzo, *South Carolina Officer is Charged with Murder of Walter Scott*, N.Y. TIMES (Apr. 7, 2015), http://www.nytimes.com/2015/04/08/us/south-carolina-officer-is-charged-with-murder-in-black-mans-death.html?_r=0.

249 בעקבות הירי הואשם השוטר סלייגר ברצח. ראו שם. ה-FBI ומשרד המשפטים האמריקני מנהלים חקירה משותפת בנוגע למותו של וולטר סקוט, אבל נכון למועד כתיבתו של מאמר זה טרם פורסם כל דוח. ראו: *FBI Launches Investigation Into Shooting by White Police Officer*, THE JERUSALEM POST (Aug. 4, 2015), <http://www.jpost.com/Breaking-News/FBI-launches-investigation-into-shooting-by-white-police-officer-396494>; Timothy M. Phelps & Christi Parsons, *Justice Department to Assist in Investigation of South Carolina Cop*, L.A. TIMES (Apr. 8, 2015), <http://www.latimes.com/nation/nationnow/la-na-police-shooting-feds-20150408-story.html>.

250 ראו לעיל בחלק א(א).

251 ראו לעיל בחלק ג(ה).

אולי שהוא ניגש למכוניתו של השוטר והתחיל להיאבק איתו כדי לאחוז באקדחו. עם זאת, העובדות בפרשת מייקל בראון שנויות במחלוקת, ולא ברור אם הצעיר, שעמד להתחיל את לימודיו במכללה, אכן הפגין משהו שהיה יכול להיחשד כהתנהגות גברית מסוכנת או פלילית. בעיקרו של דבר, ככל המקרים הללו התנגשות של גבריות, אמיתית או מדומה, הובילה להריגה מיותרת של גברים שחורים.

כפי שצינתי לעיל, יש כיום לפחות שתי חקירות של משרד המשפטים האמריקני שהושלמו, וכן כוח-משימה שהקים נשיא ארצות-הברית. כוח-המשימה גיבש כמה המלצות חשובות בנוגע לשאלה כיצד לשפר את השיטור בערי ארצות-הברית, ובכלל זה הציב שישה עמודי-תווך עקרוניים שאמורים להנחות את פעילות המשטרה: בניית אמון ולגיטימציה; מדיניות ופיקוח; טכנולוגיה ומדיה חברתית; שיטור קהילתי וצמצום הפשע; הכשרה וחינוך; וכן רווחת השוטרים ובטיחותם.²⁵² יש ליישם במהירות את כל ההמלצות של כוח-המשימה. אבל אני חוששת שההריגות של גברים שחורים על-ידי שוטרים יימשכו אם לא תהיה הבנה של טבען התרבותי והמגדרי של ההריגות. נראה שיהיה קשה יותר לשנות את תרבותנו מאשר לקבוע כללים חדשים בנוגע להכשרה, לשיטור ולבקרת התנהגותם של השוטרים. כללים אלה חיוניים כדי להבטיח את התוצאות הנכונות, אבל חינוך השוטרים חייב לכלול את ההבנה כיצד המגדר, ובמיוחד תפיסות של גבריות, מובילים להריגה על-ידי שוטרים. האקדמיות לשוטרים חייבות להתייחס ברצינות לנזק שהתנהגויות והתייחסויות היפר-גבריות מופרזות עלולות לגרום, וללמד את חניכיהן לזהות התנהגויות גבריות, אשר סמויות לפעמים מן העין מפני שהן נראות רגילות בעיני החברה. יתר על כן, המשטרה חייבת להטמיע את ההבנות הללו על גבריות כדי שהשוטרים יבינו את ההבדל בין התנהגות מקצועית לבין התנהגות גברית.

מחקר אתנוגרפי על אקדמיה לשוטרים שערכו שתי סוציולוגיות מראה כי חלק גדול מהתנהגות בהכשרה של האקדמיה לשוטרים מחזק אמונות נסתרות בעליונותה של הגבריות ובנחיתותן של השוטרות.²⁵³ הכשרות אלה פוגעות לא רק בנשים, אלא גם בשוטרים הגברים ובמשטרה בכללותה, מפני שהן מלמדות את השוטרים כי גבריות היא אמת-מדה חיונית לעבודת משטרה מקצועית. למעשה, רבים מהמשתתפים בהכשרה אינם מבחינים כלל במסרים אלה של גבריות,²⁵⁴ אבל הם מועברים בצורה אפקטיבית: תוכנית לימודים סמויה של גבריות, "המועברת בעקיפין על-ידי מורים ותלמידים, מנחה את התלמידים לגבי הצורה המסוימת של גבריות שזוכה בהאדרה בתרבות המשטרה, על הקשר שבין גבריות קיצונית

PRESIDENT'S TASK FORCE ON 21ST CENTURY POLICING, FINAL REPORT (Office of Community Oriented Policing Services May 2015), http://www.cops.usdoj.gov/pdf/taskforce/TaskForce_FinalReport.pdf 252

Anastasia Prokos & Irene Padavic, 'There Oughtta Be a Law Against Bitches': *Masculinity Lessons in Police Academy Training*, 9 GENDER, WORK & ORG. 439, 440 (2002) (המגיעות למסקנה כי ההכשרה באקדמיה לשוטרים שנחקרה כללה תוכנית לימודים סמויה שהאדירה את הגבריות והעבירה את המסר ששוטרים טובים משוטרות). 253

שם, בעמ' 440. 254

לכין עבודת השוטרים, ועל טבען של הקבוצות הנמצאות 'בתוך' תרבות השיטור ושל אלה המצויות 'מחוץ' לה".²⁵⁵

כבסיס לכללים ולתקנות החדשים שיש לקבוע בנוגע להתנהגות השוטרים, יש לעורר את מודעותם של חניכי המשטרה והשוטרים לעניין הגבריות, ולדרוש ממפקחיהם לטפל בהתנהגויות היפר-גבריות. בניית העבודה המשטרית סביב מושגים של כשירות, שיטור קהילתי ובטיחות, ומתן תגמול לשוטרים שפועלים בשיטות פעולה קהילתיות בטיחותיות, אמורים לשים קץ להתנהגויות היפר-גבריות מיותרות ולהבטיח מערכת יחסים טובה יותר עם הקהילה. הצעה זו עולה בקנה אחד עם ההמלצות של כוח-המשימה שקוראות למשטרה לצמצם את המודלים הצבאיים שלה ולעסוק בשיטור קהילתי.

הצעדים הבאים יכולים לעזור למשטרה להיפטר מהתנהגויות היפר-גבריות המובילות להריגות מיותרות:

- בניית מאגר נתונים לאומי לגבי הריגות על-ידי שוטרים, הכולל את מאפייניהם של השוטרים ושל הקורבנות, כגון גזע ומגדר, ושל הסביבה שבה התרחש ההרג;
- עריכת מחקר אמפירי על מקומה של הגבריות בשימוש בכוח מופרז על-ידי שוטרים;
- עריכת מחקר אמפירי על מודלים חדשים להכשרת שוטרים, המתמקדים בביטול המגדר של כוחות המשטרה ובצמצום ההתנהגויות והתגובות הגבריות;²⁵⁶
- עריכת מחקר אמפירי על שיטות חלופיות לפיקוח על שימוש בכוח על-ידי שוטרים ולחקירת אירועים של שימוש בכוח מופרז, שיהיו להן תוצאות אפקטיביות יותר;
- יצירת מודלים להכשרת שוטרים ולחינוך מתמשך אשר לא רק יעודדו שיטור קהילתי, אלא גם יפעלו לצמצום מאמציהם של השוטרים להוכיח גבריות באמצעות שימוש בכוח מופרז;
- נטילת אחריות של מפקחי המשטרה לצמצום הגזענות וההתנהגויות הגבריות בתחנות המשטרה;
- העדפה מתקנת בגיוס גברים ונשים מהקהילה השחורה וממיעוטים אחרים לכוחות המשטרה ובקידומם.

סיכום: לצמצם גבריות – לצמצם הריגות

- אריק גרנר – ביולי 2014 עמד אריק גרנר, גבר שחור בן 43 ואב לשישה שמשקלו כ-180 ק"ג, בפנינת רחוב ברובע סטטן-איילנד שבעיר ניו-יורק. תושבים באזור התלוננו על סוחרים סמים שנהגו להסתובב במקום. שני שוטרים לבנים בבגדים אזרחיים, שנענו

255 ש.ם.

256 כפי שמסבירה נְלוּרִי ווִידִיק, אין די במתן אפשרות לנשים להיכנס לסביבה שכולה גברית, אלא יש לשנות את התרבות של אותה סביבה כדי שנשים יוכלו לפרוה בה. תרבות גברית מבוססת על התפיסה שגברים טובים מנשים. יש למגר את התרבות הזאת. תוצאת-לוואי חיובית של הריסת התרבות ההיפר-גברית היא שאם יפסיקו להתייחס בחיוב לשימוש בכוח כדרך להוכחה עצמית, ייתכן שיפחת השימוש בכוח מופרז. ראו: Valorie K. Vojdik, *Gender Outlaws: Challenging Masculinity in Traditionally Male Institutions*, 17 BERKELEY WOMEN'S L.J. 68, 74–75 (2002).

לקריאתו של מפקדם לגשת למקום, ניגשו אל גרנר והאשימו אותו במכירה בלתי-חוקית של סיגריות. הם ניסו לאזוק את ידיו, אך הוא אמר להם להניח לו ומשך את ידיו מהם. אחד השוטרים, דניאל פנטלאו, תפס את אריק גרנר באחיזת-חנק בלתי-חוקית, ונאבק בו עד שהפיל אותו על הקרקע. כאשר גרנר שכב על בטנו, הפעיל השוטר האחר לחץ על גבו. גרנר צעק שוב ושוב "אני לא יכול לנשום!" בעודו שוכב על הקרקע תחת לחצם של השוטרים. לבסוף הגיעה למקום תגבורת, שכללה סמל וסמלת. האחרונה, על-פי הדיווחים, הורתה לשוטרים "להרפות את הלחץ", אבל הם לא צייתו לה. השוטרים הזעיקו עזרה רפואית, אבל החובשים, שהגיעו בתוך דקות ספורות, לא נתנו לגרנר חמצן אף-על-פי שהוא התקשה לנשום. כאשר הכניס הצוות הרפואי את גרנר לאמבולנס, הוא לקה בדם לב, ורק אז חיברו אותו סוף-סוף לחמצן. אלא שאז זה כבר היה מאוחר מדי. גרנר הוכרז מת כ-45 דקות לאחר-מכן, בבית-החולים. ברוח של המכון לרפואה משפטית של העיר ניו-יורק נקבע כי גרנר מת בגלל אחיזת-החנק והלחץ על חזהו. גרנר לא היה חמוש.²⁵⁷

Joseph Goldstein & Marc Santora, *Staten Island Man Died from Chokehold During Arrest, Autopsy Finds*, N.Y. TIMES (Aug. 1, 2014), <http://www.nytimes.com/2014/08/02/nyregion/staten-island-man-died-from-officers-chokehold-autopsy-finds.html>; Al Baker, J. David Goodman & Benjamin Mueller, *Beyond the Chokehold: The Unexplored Path to Eric Garner's Death*, NEW YORK TIMES, A1, Jun. 14, 2015 פנטלאו הפעיל אחיזת-חנק בלתי-חוקית על אריק גרנר, ואף-על-פי שהמכון לרפואה המשפטית של העיר קבע כי מותו של גרנר הוא הריגה, סירב חבר-המושבעים בניו-יורק להרשיע את פנטלאו במותו של אריק גרנר. *Grand Jury Votes Not to Charge Cop in Eric Garner Death*, CBS NEWS (Dec. 3, 2014), <http://www.cbsnews.com/news/nypd-2015-chokehold-death-grand-jury-votes-not-to-charge-cop-in-eric-garner-case/>. ביולי 2015 הסתיימה התביעה האזרחית שהגישה משפחתו של גרנר נגד העיר ניו-יורק בהסכם פשרה בסכום של 5.9 מיליון דולר. ראו: Mark Berman, *Eric Garner's Family Settles with New York City for \$5.9 Million*, WASH. POST (Jul. 13, 2015), <https://www.washingtonpost.com/news/post-nation/wp/2015/07/13/eric-garners-family-settles-with-new-york-city-for-5-9-million/>. מושל ניו-יורק קואמו הודיע ב-8 ביולי 2015 כי הוא חותם על צו שמורה לתובע הכללי של מדינת ניו-יורק לחקור את כל אירועי ההריגה של אזרחים על-ידי שוטרים במדינת ניו-יורק. ראו: Noah Remnick, *Cuomo to Appoint Special Prosecutor for Killings by Police*, N.Y. TIMES (Jul. 7, 2015), http://www.nytimes.com/2015/07/08/nyregion/cuomo-to-appoint-special-prosecutor-for-killings-by-police.html?_r=0. מקיץ 2014 ועד לראשית קיץ 2015 אירעו מקרים נוספים של הריגת בני מיעוטים על-ידי שוטרים. אחת הדוגמות היא הריגתו של אנטוניו זמברנו-מונטס מהעיר פסקו שבמדינת וושינגטון. בפברואר 2015 דווח כי אדם, אשר תואר מאוחר יותר כלוקה בנפשו, השליך אבנים על שוטרים. הם רדפו אחריו ברגל. הוא רץ כשידיו מורמות והסתובב כדי לעמוד מול השוטרים. השוטרים ירו בו 17 יריות. זמברנו-מונטס מת מפצעי ירי מרובים. ראו: Julie Turkewitz & Richard A. Oppel, Jr., *Killing in Washington State Offers 'Ferguson' Moment for Hispanics*, N.Y. TIMES (Feb. 16, 2015), <http://www.nytimes.com/2015/02/17/us/killing-in-washington-state-offers-ferguson-moment-for-hispanics.html#>. האירוע נחקר על-ידי יחידת החקירות

הטיפול בגרנר מעורר שאלות קשות על תיאוריית השיטור של "החלונות השבורים" ועל מניעיהם של השוטרים להצמיד אותו לקרקע, אבל אין ספק שהשוטרים פעלו בדרך היפר-גברית כאשר ביקשו להכניע את החשוד. הם לא רק הכניעו אותו, הם הרגו אותו, אף-על-פי שהוא לא היווה כל איום על השוטרים או על אחרים.

תופעת ההריגות של אזרחים שחורים על-ידי שוטרים הובילה להקמת התנועה "Black Lives Matter" ("לחיי השחורים יש חשיבות") – קהילת מחאה הנאבקת ביחסה של המשטרה לשחורים, במיוחד לגברים שחורים. הבעיה אינה רק של ארצות-הברית. המחאה התפשטה גם למדינות אחרות, ביניהן ישראל, שבה יהודים ישראלים ממוצא אתיופי מחו על יחסה של המשטרה אל אנשיהם, במיוחד אל הגברים מביניהם. המחאות ניצתו בעקבות סרט ממצלמת אבטחה שהראה שוטרים ישראלים מכים חייל ישראלי ממוצא אתיופי. בישראל חיים כ-135,000 יהודים ממוצא אתיופי, המהווים כ-2% מאוכלוסיית המדינה. 65% מהילדים היהודים ממוצא אתיופי חיים מתחת לקו העוני, וחמישית מהילדים הנמצאים בבית-הסוהר לנוער הם יהודים ממוצא אתיופי. הם מוחים על כך שאף-על-פי שהם אזרחים ישראלים הזכאים לכל הזכויות החוקתיות, ומשרתים בצה"ל, לעיתים קרובות הם נופלים קורבן להפליה מערכתית, לגזענות ולאלימות משטרתית.²⁵⁸ אף שאיני מתיימרת להיות מומחית לבעיותיהם של היהודים ממוצא אתיופי בישראל, נראה כי גם בישראל המשטרה נשלטת על-ידי גבריות, בשילוב עם קונפליקטים על רקע גזעי, אתני ומעמדי. יש לקוות כי מאמר זה יעזור לישראלים לפתוח בדו-שיח כדי לשפר את מצבם של היהודים ממוצא אתיופי בחברה, ובפרט את יחסה של המשטרה אליהם.

מקרי-מבחן מראים כי הכשרה המספקת לכל שוטר ושוטרת מיומנויות מתאימות, בשילוב עם מערכת ארגונית שיש בה נטילת אחריות כלפי פנים וכלפי חוץ, מסוגלות להפחית את השימוש בכוח על-ידי שוטרים.²⁵⁹ יתר על כן, מחקר מראה כי מקומות עבודה היפר-גבריים, כגון אסדות נפט, עשויים ליהפך ליצרניים הרבה יותר ולמסוכנים הרבה פחות אם מתמקדים בבטיחות ובהכשרה שמבקשת למגר התנהגויות היפר-גבריות.²⁶⁰ נדרשים מחקרים נוספים כדי לבנות תוכניות להכשרת שוטרים שיתמקדו בהיבטים החיוביים של השיטור והיחסים עם הקהילה.

מנהיגות היא מרכיב מרכזי בתוכניות מצליחות. אם רוצים שתוכניות ההכשרה הללו יצליחו למנוע הריגות מיותרות של אזרחים גברים שחורים על-ידי שוטרים, הן חייבות לכלול חינוך בנוגע לגבריות וכן הסברים על כך שגבריות אינה רק מובנית בתוך מבנה

המיוחדת של אזור שלוש הערים בווינגטון, שמסרה דוח על ההריגה למשרד התובע. Tyler Richardson, *Investigation into Deadly Pasco Police Shooting Turned Over to Prosecutor*, TRI-CITY HERALD (May 28, 2015), <http://www.tri-cityherald.com/news/local/crime/pasco-police-shooting/article32226570.html>.

AJ+, *Do Black Lives Matter in Israel?*, YouTube (May 22, 2015), <https://www.youtube.com/watch?v=qS9zdTDB90M>.

Tim Prenzler, Louise Porter & Geoffrey P. Alpert, *Reducing Police Use of Force: Case Studies and Prospects*, 18 *AGGRESSION & VIOLENT BEHAV.* 343, 355 (2013).

ראו: Robin J. Ely & Debra E. Meyerson, *An Organizational Approach to Undoing Gender: The Unlikely Case of Offshore Oil Platforms*, 30 *RES. IN ORG. BEHAV.* 3 (2010).

החברה, אלא גם הדרך שבה פרטים פועלים כדי לממש את גבריותם. המודעות העצמית הזאת של השוטרים ושל מפקחיהם, לצד מאמצים חדשים לצמצם את המיליטריזציה של כוחות המשטרה שלנו, אמורים לסייע בהפחתת השימוש בכוח מופרז על-ידי שוטרים.